

Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskats

2016

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	4
2. Finansiālais nodrošinājums	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	5
Iekārtas, aprīkojums:	5
Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā	5
4. Personāls	6
Apbalvojumi un pateicības	6
Finansējums personāla attīstībai	6
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	7
Galvenie rādītāji	7
Pakalpojumu attīstība, jauninājumi	7
Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām	8
Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām	8
Uzziņu, informācijas un izglītojošais darbs	9
Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	12
Iekšzemes un starptautiskais SBA	13
Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti	14
6. Krājums	14
Krājuma komplektēšanas politika un organizācija	14
Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	16
Krājuma pārbaude (inventarizācija)	17
Krājuma rādītāji	17
Datubāzes	18
Krājuma un datubāzu popularizēšana	18
Darbs ar parādniekiem	19
Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības	20
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	20
Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums	20
Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana	23
Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi, informācijas prasmju un iemaņu attīstīšana	25
Pasākumi dažādām vecuma grupām	27
Bibliotēkas sadarbības tīkls	32

Veismīgākās lasīšanas aktivitātes.	33
Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā.....	39
Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.	40
8. Novadpētniecība	40
Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes.....	40
Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana	43
Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums	44
Izmantojums	44
Novadpētniecības darba popularizēšana	45
Jauninājumi novadpētniecības darbā.....	46
Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi	46
Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības	47
9. Projekti	47
10. Publicitāte	48
Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem	49
Bibliotēkas informācija tīmeklī	49
Veismīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi	49
11. Sadarbības tīkla raksturojums	55
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs	55
Situācijas apraksts, kopaina pārskata periodā.....	55
Reģiona galvenās bibliotēkas veiktie metodiskie pasākumi un konsultācijas, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi	55
Izglītības iestāžu bibliotēku pārraudzība.....	59
Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)	59

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā nav notikušas, bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi. Akreditācija plānota 2017.gada otrajā pusgadā.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Uz bibliotēkas finansiālo nodrošinājumu var raudzīties no vairākiem aspektiem. No bibliotekāro darbinieku atalgojuma skata punkta, tas ir neapmierinošs. No direktora viedokļa vēl var pieminēt, ka tas ir bez straujas izaugsmes perspektīvas pārskatāmā nākotnē. Tāda ir finansiālā situācija novadā un deputātu nostāja, ka algas tiek koriģētas tikai tad, kad to var atļauties tikai visam novadam kopumā. Respektīvi 2015.gada algu pielikums attiecās tikai uz minimālo darba algu un vēl četriem bibliotekārajiem darbiniekiem novadā.

Bibliotēkas finansējums ir pietiekams pamatfunkciju veikšanai, normālai pakalpojumu apmaksai un atsevišķu pozīciju apmaksai attīstības virzienā. 2016.gadā mēs varējām veikt kāpņu telpas remontu, pabeigt plauktu nomaiņu pieaugušo abonementā un iegādāties BIS Alise inventarizācijas moduli.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Kopā (EUR)	234 728	243 057	238 614
Pašvaldības finansējums	227 526	234 099	230 020
Citi ieņēmumi:	7202	8958	8594
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	1 117	1 150	1 301
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	300	480	480
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	1 240	1 070	920
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	4 545	6 258	5 893

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2014	2015	2016
Izdevumi kopā (EUR)	233 918	243 057	238 614
Darbinieku atalgojums (bruto)	141 594	148 478	148 121
Krājuma komplektēšana	19 803	20 979	20 213

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Bibliotēka katru gadu iegulda lielākus vai mazākus līdzekļus materiāli tehniskās bāzes uzlabošanai. 2016.gadā tika veikts kāpņu telpas remonts, pabeigta plauktu nomaiņa pieaugušo abonementā un iegādāts BIS Alise inventarizācijas modulis. Šo darbu veikšanai tika tērēti EUR 2690.

IEKĀRTAS, APRĪKOJUMS:

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums	Piezīmes
Datori	15	18	labs	1 neapmierinošs
Plānie klienti	-	-	-	-
Multifunkcionālās iekārtas	1	1	labs	
Printeri	5	-		
Kopēšanas iekārtas		2		
Skeneri	2			
Citas iekārtas	7			rokas svītrkodu skeneri

PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA JOMĀ

2016.gadā palielināts darbinieku tīkla iekšējais ātrums līdz vienam GBit. Būtu nepieciešams atbilstoši palielināt Interneta pieslēguma ātrumu, vēlams, saglabājot līdzšinējās pieslēguma izmaksas vai tās pat samazinot. Diviem darbinieku datoriem būtu nepieciešama nomaiņa, ieskaitot programmatūras nomaiņu (Windows XP un Windows Vista). Lielākā daļa tehnisko jautājumu tiek risināta uz vietas, nepiesaistot ārpakalpojumu sniedzējus. Lai atturētu nepilngadīgos sabiedriskā Interneta punkta apmeklētājus no nevēlama satura aplūkošanas, darbojas satura filtrs.

4. PERSONĀLS

Pārskata periodā izmaiņas bibliotēkas personāla sastāvā nav notikušas.

Balvu Centrālās bibliotēkas personāls

Bibliotekāro darbinieku skaits	12
Ar bibliotekāro izglītību kopā	9
<i>t.sk.</i>	2
<i>ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	
<i>ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	2
<i>ar profesionālo vidējo izglītību</i>	5
Ar izglītību citās jomās kopā	3
<i>t.sk.</i>	2
<i>ar maģistra grādu</i>	
<i>ar bakalaura grādu</i>	1

APBALVOJUMI UN PATEICĪBAS

Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Ligita Pušpure –

- saņēma Balvu novada Atzinības rakstu par ilggadēju un radošu darbu Balvu Centrālajā bibliotēkā un jauniešu lasītprasmes veicināšanu;
- ir Voldemāra Caunes balvas laureāte 2016.gadā.

FINANSĒJUMS PERSONĀLA ATTĪSTĪBAI

Profesionālajai pilnveidei pārskata periodā tērēti 850 eiro no pašvaldības budžeta un Valsts Kultūrkapitāla fonda projekta finansējums 370 eiro Lektorijam Ziemeļlatgales kultūras un izglītības darbiniekiem. “Latgales ceļš pretī Latvijas Valstij (1915-1920)”. Kolektīvi devāmies izbaudīt Kurzemes skaistumu pieredzes apmaiņas braucienā uz Kuldīgas galveno bibliotēku, Rendas un Ēdoles pagasta bibliotēkām.

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2014	2015	2016	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	2 406	2 353	2 300	-2%; -2%
<i>t. sk. bērni</i>	757	803	750	+6%; -7%
Fiziskais apmeklējums	51 693	46 466	46 840	-10%; %0
<i>t. sk. bērni</i>	21 967	20 634	20 177	-13%; +7%
Virtuālais apmeklējums	16 442	45 792	59 675	Neobjektīvi salīdzināt
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	-	14 844	45 744	Neobjektīvi salīdzināt
Izsniegums kopā	86 625	81 517	77 598	-6%; -5%
<i>t. sk. grāmatas</i>	43 670	41 950	40 444	-4%; -4%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	40 856	36 876	34 691	-10%; -6%
<i>t. sk. bērniem</i>	21 778	18 454	16 757	-16%; -10%
Lietotāji % no iedz. skaita apkopes zonā	32,7%	32,6%	32,9%	_____
Iedzīvotāju skaits	7 353	7 213	6 991	-2%; -3%

Analizējot pārskata perioda pamatrādītājus, iepriecina fakts, ka fizisko apmeklējumu skaits ir palielinājies kaut arī lietotāju skaits un izsniegums ir samazinājies. Apmeklējumu skaita palielinājums izskaidrojams ar pasākumu apmeklējumu skaita pieaugumu. Sabiedrībā bibliotēkas statuss nostiprinās kā brīvā laika pavadīšanas vai satikšanās, uzskatīšanas vieta.

Kaut arī iedzīvotāju skaits apkopes zonā turpina kristies, bibliotēkas lietotāji ir trešā daļa no iedzīvotājiem.

PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBA, JAUNINĀJUMI – KOPAINA, PIEMĒRI, VĒRTĒJUMS

Bibliotēkas sniegtie pakalpojumu klāsts ir plašs un daudzveidīgs, kuru pieprasījumu nosaka apkārtējie sabiedriskie procesi. Pārskata periodā palielinājās nepieciešamība pēc skenēšanas pakalpojuma, jo uzņēmumi un institūcijas arvien vairāk pieņem parakstītus ieskenētus

dokumentus attālinātai darījumu kārtīšanai. Samazinās nepieciešamība pēc datora izmantošanas bibliotēkā, jo sociālai saziņai un izklaidei lietotāji arvien vairāk izmanto savus viedtālrunus. Arvien vairāk lietotāji izsaka vajadzību pēc dokumentu, apsveikumu noformēšanas vai apstrādes pirms izdrukas. Ja šis lietotājs spēj lietot datoru sociālajai saziņai vai izklaidei, tad dokumentu apstrādes programmu lietošanai ir nepietiekamas zināšanas.

BIBLIOTĒKAS PIEEJAMĪBA UN PAKALPOJUMI PERSONĀM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM – ĪSS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Bibliotēkas ēkā atrodas arī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas filiāle, tāpēc šo lasītāju vajadzības tiek apmierinātas pilnā apmērā ar šīs speciālās bibliotēkas pakalpojumiem.

Viena no bibliotēkas ieejām ir pielāgota iekļūšanai bibliotēkas pirmajā stāvā ratiņkrēslā. Īpaša bibliotēkas lietotāju grupa ir seniori ar veselības problēmām – ir daļa, kas līdz abonementam nokļūst pašu spēkiem, bet literatūra ir jāizvēlas un jānoliek priekšā. Daļu kustībās ierobežotu lietotāju ar lasāmvielu no bibliotēkas krājuma nodrošina sociālie aprūpētāji un radinieki.

PAKALPOJUMI UN PASĀKUMI ATSEVIŠĶĀM LASĪTĀJU MĒRĶGRUPĀM

Īpaši mums ir pansionāta “Balvi” lasītāji, pie kuriem braucam reizi mēnesī ar grāmatu kopu, ko atstājam vietējā bibliotēkā darbam pansionāta bibliotekārei. Lasītāju pulciņš ir neliels, toties ļoti lasītkārs un īpašām vēlmēm – bērnu pasakas, detektīvi, “Mērnieku laiki”, “Mazais princis”, Dostojevskis un citi.

Ģimenes bibliotēkā vienmēr rada iepriecinājumu. It sevišķi, ja iniciators bibliotēkas apmeklējumam ir bērns. Bieži pēc kolektīva bērnu dārza grupiņas vai jaunāko klašu klases kopēja bibliotēkas pasākuma apmeklējuma, bērns ar bibliotēku iepazīstina vecākus. Ģimenes par savu pasākumu ir atzinušas bibliotēku nakts aktivitātes, kur katrs var atrast sev interesējošu nodarbi. Ļoti sirsnīgi izskatās kā tētis palīdz meitai šūt lupatu lellīti. Ģimeni vienojoša aktivitāte ir Balvu mākslas skolas audzēkņu ikmēneša izstāde bibliotēkas 2.stāva gaitenī. Pēcpusdienās un vakaros ir vērojami tēti, mammas un vecmāmiņas, kurām tiek rādīts savs mākslas darbs.

Uzziņu skaits ar katru gadu samazinās.

Gads	2013.	2014.	2015.	2016.
Uzziņas	1661	925	783	690

To skaidrojam ar to, ka informāciju daudz var atrast internetā un dažādās tiešsaistes datubāzēs. Vienīgi, ja par kādu jautājumu ir nepieciešams vairāk informācijas, tad nāk meklēt uz bibliotēku. Lietotāju vidū tiek veicināta LNB Analītikas datubāzes izmantošana un tajā pievienotā saite uz Lursoft laikrakstu bibliotēkas pilntekstiem. Visbiežāk šo iespēju izmanto studenti un mācību iestāžu audzēkņi. Arī novadpētniecības darbā dažādu novadpētniecības faktu precizēšanā un papildināšanā. Iepriecina kaut vai dažu lietotāju ieinteresētība. Tā, piemēram, divas BVĢ meitenes martā vairākas pēcpusdienas meklēja materiālus zinātniskajam darbam (parādījām kā atrast Analītikā vajadzīgo tēmu un viņas pašas pēc tam meklēja gan Laikrakstu bibliotēkā, gan žurnālos uz vietas lasītavā).

Uzziņas, īsas apmācības veicam regulāri pēc pieprasījuma. Palīdzam formēt dokumentus, ievietot sludinājumus, pirkt biļetes/visbiežāk lidojumiem/ reģistrēties lidojumiem, i-bankas pakalpojumus, iegādāties apdrošināšanas polises, izmantot latvija.lv pakalpojumus, meklēt darbu, meklēt jauninājumus likumdošanā, studentiem mācību materiālus utt. Aizvadītajā gadā dubultojies to personu skaits, kas izmanto skenēšanas pakalpojumus, jo daudzi juridiskie dokumenti tiek pieņemti šādā veidā. Cilvēki izmanto šo pakalpojumu, lai ātrāk risinātu savus darījumus.

Gada laikā ļoti daudz uzziņu sniegts internetbanku lietotājiem un elektrum, tieši, līgumu pārslēgšanai.

<https://www.elektrum.lv/lv/majai/pieteikt-pakalpojumu/jauna-piesleguma-pieteiksana/>.

Sagatavojam interneta noderīgas saites un nosūtām tās lietotājiem e-pastos, sociālajos portālos, kā arī regulāri sagatavojam atgādnēs ar aktuālāko informāciju interneta vidē.

Februārī pulcinājām personas, kuras vēlējās mācīties izmantot, vai papildināt zināšanas interneta un datoru lietošanā.

10.02. Individuālās apmācības /internetbanka, sociālie portāli, e-pasts/

11.02. Individuālā datorapmācība/ i-banka, San-Tex rādījumu nodošana, Informācijas meklētāji, kā pareizi noformulēt pieprasījumu. Iepazīšanās ar Microsoft Office, Pirmie soļi Word dokumenta veidošanā.

16.02. Senioru individuālās datorapmācības Skype instalēšana, reģistrēšanās sociālajā portālā facebook.com, bilžu apstrāde pārvešana uz dokumentiem, Microsoft Office programmu pārskats, internetbanka.

17.02. Apmācības - Dokumentu izdruka, informācijas meklēšana, i-banka, lattelecom piedāvātie pakalpojumi, reģistrācija, izvēle un pieslēgšanās internetā.

18.02. Informācijas meklēšana, atlases kritēriji, faktu ticamības atpazīšana.

Informējām klientus un sniedzām praktisku palīdzību praktisku palīdzību lauku atbalsta dienesta e-pakalpojuma izmantošanā

Sarežģīto uzziņu piemēri –

- Klients grib pierādīt, ka viņš ir represētais, jo dzimis mātei, kad viņa vēl atradās izsūtījumā Omskas apgabalā, pamatojumam trūkst pierādījumu. Palīdzēt sameklēt ziņas par represētu personu un noskaidrot: Kad atgriezies Latvijā? Kad izsūtīts uz kurieni, cik ilgi izsūtījumā bijis?

Pēc bibliotēkas klienta lūguma palīdzēt noskaidrot /vai viņš atbilst represētās personas statusam/ pieprasījām represētās personas datus Alūksnes zonālajā arhīvā. Elektroniskā saziņā konsultējamies ar arhīva darbiniekiem. Saņemām datus un ieteikumus kā rīkoties tālāk.

Iegūtos datus, pievienojot klienta dokumentus, nosūtījām Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, lai noskaidrotu vai konkrēta persona var pretendēt uz represētas personas statusu.

Divu dienu laikā saņemām atbildi, no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes personu statusa kontroles nodaļas referentes, kurā viss bija paskaidrots. Saņemtā vēstule nodota klientam izdrukātā dokumentā. Uzziņa sniegta četrās dienās.

Uzziņas izpildē notika sarakste ar daudzām iestādēm. Izmantotas datu bāzes, mājas lapas:

www.latvija.lv ; [<mailto:aluksne@arhivi.gov.lv>] ;

<http://www.itl.rtu.lv/LVA/dep1941/meklesana.php>; [<mailto:janina.apeine@pmlp.gov.lv>]

- Apmeklētājs cienījamā vecumā meklē tuvu radnieka piemiņas vietu, kurš apglabāts Berlīnē 1945.gadā. Cilvēks grib noskaidrot kur un kā saglabājusies šī kritušā piemiņas vieta, vai iespējams sameklēt kritušo sarakstos interesējošo personu.

Vispirms precizējām ziņas par kritušajiem. Šos sarakstus izdevās noskaidrot interneta vietnē: http://www.vovopochka.ru/taxonomy/term/15915/15915?field_grpeople_tid=All Ar precīziem datiem vēršāmies pie kolēģiem Krievijas /Pleskavas/ bibliotēkā, kur mums ieteica sazināties izmantojot e-pastu Krievijā: fkg@list.ru, tad Vācijā info@russische-botschaft.de 'kontakt@museum-karlshorst.de'.

Šis bija darbietilpīgs process. Sarakste ar Vācijas iestādēm notika visu mēnesi. Uzziņas izpildi kavēja tas, ka minētā piemiņas vieta bija pārbūvēta, uzraksti grūti salasāmi. Sazinājāmies ar Vācijas vēstures muzeju <https://www.dhm.de/>, Berlīnes vēstures muzeju: <http://www.berlin.de/museum/3109892-2926344-deutsches-historisches-museum.html>. Vācijā Berlīnes centrālajā muzejā, kontaktējāmies ar personu, ko ieteica muzeja darbinieks, noskaidrojām informāciju un ,pateicoties saņemtajām fotogrāfijām, uzziņa tika izpildīta.

Gada laikā ļoti daudz uzziņu sniegts internetbanku un elektrum lietotājiem, lai pārslēgtu līgumus <https://www.elektrum.lv/lv/majai/pieteikt-pakalpojumu/jauna-piesleguma-pieteiksana/>.

Septembrī bibliotēkas lietotājam, kura jau sen beigusi vidusskolu un tagad turpina mācības, sastādījām ieteicamās literatūras sarakstu tēmai: “Saskarsmes ētikas metodes”, kurā izmantojām bibliotēkas krājumus, interneta resursus, Lursoft laikrakstu bibliotēku u.c. iespējas. Par katru no iespējām stāstījām tuvāk kā šos resursus meklēt, atlasīt un izmantot.

Sniedzām praktisku palīdzību arī referātu, kursa darbu, diplomdarbu izstrādes noteikumiem, atbilstoši mācību iestādei, noformēšanā. Apmācījām darboties programmās, kas nepieciešamas minēto darbu izstrādē.

Īpašu interesi par darbošanos internetā pauduši seniori, kas komunicē sociālajos portālos. Tā, ka šī saziņa ir ļoti iecienīts veids senioru vidū, tad vēlme izpausties ir acīm redzama. Kā reģistrēties, kā nosūtīt dāvanas, kā apsveikumus veidot un pievienot, kā dziesmu nosūtīt? Šie ir bijuši jautājumi, uz kuriem ļoti bieži, meklētas atbildes tieši bibliotēkas interneta lasītavā. Mēs esam atsaucīgi un uz katru šo jautājumu esam atbildējuši pēc iespējas pilnīgāk: gan telefoniski, gan e-pastos izmantojot JPG formātus, lai parādītu attālināti. Sarežģītākos gadījumos aicinām

nākt ar saviem datoriem uz bibliotēku un mācām kā rīkoties, jo bieži gadās tā, ka viss izdodas pie mūsu, lietotāju, datoriem, bet mājās vairs nesanāk atrast pareizas darbības.

Tā, kā informācijas lauks ir ļoti plašs, tad arī jautājumi ir visdažādākie. Piemēram: “Kādas sugas suņiem zobi ir visstiprākie”?, vai - kā nomainīt bremžu klučus VWPassat automašīnai? Tad nākas kopā ar klientu izceļot diskusiju lapas un noskatīties videopamācības YouTube, kamēr sameklējam īsto. Neskatoties uz to, ka internets pieejams visur, tomēr ir daudz cilvēku, kuri internetā darboties nevēlas, vai tas nepieciešams tik reti, ka izvēlas labāk saņemt bibliotēkas darbinieka, vai kāda paziņas palīdzību, lai sameklētu atbildi uz sev interesējošo jautājumu.

ELEKTRONISKAIS KATALOGS KĀ PAKALPOJUMS

BIS Alise ir 8 reģiona bibliotēkās (Viļakas, Rugāju, Lazdukalna, Bērzpils, Tilžas, Briežuciema, Vīksnas un Rekavas bibliotēkās). No 14 skolu bibliotēkām, kuras ir reģistrējušās sistēmā, lietotājus elektroniski apkalpo tikai trīs. 2016./2017.mācību gadā to uzsāka Rekavas vidusskolas bibliotēka, pirms tam īsā laikā rekatalogizējot visu skolas grāmatu fondu.

Darbs ar Elektronisko katalogu 2016.g.

		Balvu CB
1.	Izveidoti Marc ieraksti	138
2.	Rediģēti Marc ieraksti	3731
3.	Apstrādāti eksemplāri	4907
4.	Apstrādāti eksemplāri (rekat.)	5230
5.	Norakstīti izdevumi	3229
6.	Izveidoti autoritatīvie ieraksti	96
7.	Izveidotas anotācijas	1178
8.	Rezervēti eksemplāri	1327
9.	Piešķirti autorizācijas dati	62
10.	Paplašinātā meklēšana	49674

11.	Reģistrēti lasītāji	185
12.	Rediģēti lasītāji	2950

IEKŠZEMES UN STARPTAUTISKAIS SBA

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2014	2015	2016
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	55	66	47
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	429	457	504

Pieprasījumu analīze

No Latvijas Nacionālās bibliotēkas 2016.gadā mūsu lasītāji pieprasīja **3 grāmatas**, no kurām vienā (A. Teivens "Latvijas lauku krogi un ceļi") lasītājs meklēja idejas sava biznesa plāna īstenošanai. Otrā grāmata – M. Gimbutiene "Balti aizvēsturiskajos laikos" – tika sūtīta profesionālo zināšanu papildināšanai. Trešā – visneparastākais pieprasījums – T. Dreizera grāmata "Dženija Gerharde", kura mūsu un reģiona bibliotēku krājumos vairs nav pieejama, tika sūtīta ļoti personisku iemeslu dēļ – sieviete vēlējās izlasīt romānu, kura galvenās varones vārdu viņas tēvs pēc romāna izlasīšanas, izvēlējās ielikt savai meitai.

Pēc mūsu lasītāju lūguma no reģiona bibliotēkām esam pieprasījuši 47 grāmatas, kuras no mūsu krājuma jau ir norakstītas kā nolietotas (Piem., Mailza "Ēdene" un "Atgriešanās Ēdenē"), kāda sējuma iztrūkuma dēļ (nav pilns komplekts, piem., Čakovska grāmatas "Blokāde" 3.daļa), vai arī neesam tās iegādājušies vispār. Pieprasītā literatūra, galvenokārt, ir grāmatas atpūtai un izklaidei un veselīgu dzīvesveidu.

Taču ir bijuši vairāki gadījumi, kad studenti, kuriem steidzami ir vajadzīga kāda mācību grāmata, bet mums tā šobrīd izsniegta, paziņojam, kurā bibliotēkā tā šobrīd ir pieejama, un viņi paši dodas uz turieni, lai to saņemtu.

Izsniegums citām bibliotēkām

- Rīgas Centrālās bibliotēkas kāda studentei nosūtījām Vinetas Zeltkalnes grāmatu "Komunikācijas plūsmas modelis pašvaldībās". Grāmata tika izmantota darbam vismaz divus mēnešus.

- Sava novada un reģiona lasītājiem esam izsnieguši 504 grāmatas. Visvairāk tās pieprasījuši Briežuciema lasītāji, nākošās aktīvākās ir bijuša Viļakas novada bibliotēka, Krišjāņi, Bērzkalne, Tilža, Žīguri.

Pieprasītā literatūra pamatā ir uzziņu un mācību literatūra, ieteicamā literatūra skolēniem, izklaidējošā literatūra – romantiskā, vēsturiskā literatūra, kā arī tā saucamā augstvērtīgā literatūra, kuras vienīgais eksemplārs atrodas centrālajā bibliotēkā. Mācību literatūru visvairāk pieprasīja Žīguru, Viļakas, Baltinavas, Tilžas b-kas. Literatūru krievu valodā – Viļakas un Tikaiņu bibliotēkas, jo mūsu krājumā šajā valodā grāmatu ir daudz, savukārt viņiem nav tik daudz svešvalodā lasošo, lai tās īpaši iepirktu.

SABIEDRĪBAS, LASĪTĀJU VIEDOKĻA IZZINĀŠANA PAR BIBLIOTĒKAS DARBA KVALITĀTI

Izpētes darbs par bibliotēkas darba kvalitāti pārskata periodā netika organizēts. Atgriezenisko saikni par bibliotēkas darbu saņemam pastarpināti, reizēm uz ielas vai veikala rindā – “Ej uz bibliotēku, tur tev palīdzēs!” vai “nevarēju iedomāties, ka šo problēmu atrisināšu bibliotēkā!”. Komplimentus vai ieteikumus darbam saņemam arī pēc pasākumiem vai aktivitātēm.

Saņemtos signālus par trūkumiem vai nepilnībām bibliotēkas darbā analizējam, izvērtējam un cenšamies novērst.

6. KRĀJUMS

KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS POLITIKA UN ORGANIZĀCIJA

Balvu Centrālās bibliotēkas Krājuma komplektēšanas koncepcija izstrādāta un apstiprināta 2012.gada 9.janvārī. 2017.gadā ir plānots pārskatīt un pārstrādāt šo dokumentu.

http://www.bibliotekas.lv/cb_web//images/pdf/koncepcija_krajumam.pdf

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

Papildinot krājumu ar jaunām grāmatām komplektēšanā galvenokārt tiek ņemts vērā princips – pēc iespējas apmierināt lasītāju pieprasījumu. Īpaši ņemot vērā to, ka grāmatas lasītāju un arī bibliotēkas apmeklētāju skaits sarūk.

Plānojot jaunumu sarakstus, **pirmkārt**, tajos tika iekļautas grāmatas, kuras tiek izdotas turpinājumos vai daļās. (Ārčers “ Atbildi zina tikai laiks”, M. Vaildas “ Hakeru sērija” 5 grāmatās, u.c.)

Otrkārt, tika pirktas grāmatas, kuru saturs ir saistīts ar Balvu novada, reģiona vai Latgales cilvēkiem, notikumiem un vēsturi. (I.Šaicānes “Sports Ziemeļlatgalē: ceļi līdz olimpiskajai nedēļai”, “ Bija tāds laiks. 1991 janvāra barikādes”) u.c.

Treškārt, pēc iespējas un atvēlētajiem līdzekļiem, vispirms centāties iegādāties īpaši pieprasītus autoru darbus no latviešu oriģinālliteratūras. Aizvadītajā gadā īpašu lasītāju interesi izraisīja vēstures romānu sērijas “Mēs Latvija, XX gadsimts” grāmatas, no kuras dažu autoru darbus nopirkām divos eksemplāros, jo ir īpaši pieprasīti un uz tiem veidojas rindas (G. Repšes “ Bogene”, I. Gailes “Stikli” un ,šogad noteikti, būs vēl, jo tiks izdoti dažu lasītāju iecienītu autoru darbi).

No biogrāfiskiem darbiem īpaši pieprasīta tika J.Porziņģa un A.Pučes grāmata “ Brālis. Kristaps Porziņģis.” Tāpat liela interese izrādīta par P. Struberga grāmatu “Anatolijs Danilāns. Dakteris ar atvērtu sirdi”, uz kuru lielā rinda tikai sāks veidoties, jo grāmata iznāca 2016. gada beigās.

Nesteidzamies ar apgāda “ Neputns”, “Madris” u. c. nopietnāko izdevniecību grāmatu pirkšanu, kuras skaitās augstvērtīgā literatūra, lai neiegūtu vairākus eksemplārus (kas gadās tāpat, jo tiek lasītāju pieprasītas uzreiz pēc to izdošanas). Daudzas latviešu un ārzemju autoru vērtīgākās mākslas, zinātnes un tml. grāmatas, visbiežāk gada otrajā pusē, bibliotēkā ienāk no Nacionālās bibliotēkas vai citiem dāvinātājiem.

Ceturtkārt, nozaru un mācību literatūra tiek atlasīta pēc studējošo un citu interesentu pieprasījuma. Pēdējos gados prioritāte, iepērkot grāmatas, tiek dota jaunai, aktuālai nozarei - **sociālajam darbam**, kurā pirms dažiem gadiem literatūra pārsvarā bija pieejama tikai elektroniskā formā gandrīz nebija, taču tagad tās ir ļoti pieprasītas. Noteikti pērkam katru jaunās izdevniecības “ Aisma” izdoto metodisko līdzekli, kuri iznāk sērijā “Sociālā darba speciālista bibliotēka” un “ Pedagoga bibliotēka”.

Mēģinām ar jaunāku literatūru papildināt medicīnas plauktu. Ja ir pieejamas, tad pērkam katru sērijas “Laba ārsta padomi” medicīnā, jo grāmatas ir medicīnas speciālistu – ārstu sagatavotas katram cilvēkam, kurš meklē praktiskus un noderīgus ieteikumus dažādu slimību gadījumā. (Piem., “Insults”, “Galvassāpes”, “Atveseļošanās pēc operācijas” utt.)

Gribētos, lai vairāk tiktu izdotas grāmatas tehniskajās zinātnēs, grāmatas par auto un lauksaimniecības transportu, arī datorzinībās nav lielas izvēles, bet literatūru šajās nozarēs vajadzētu atjaunot un papildināt.

Grūtības joprojām sagādā juridiskā literatūra, jo papildinājumi likumos un lēmumos iznāk tik bieži, ka tos nav iespējams iegādāties pat daļēji, bet studenti tos pieprasa grāmatu formā, jo ar interneta resursiem viņiem nepietiekot.

Piektkārt, un varbūt galvenokārt, lielāko daļu no pirktās literatūras sastāda daiļliteratūra, gan latviešu, gan tulkotā. Tie ir romāni un stāsti – detektīvi, vēsturiska satura literatūra, biogrāfijas un romantiskā literatūra, to pieprasa ne tikai ilggadīgie lasītāji, bet arī jaunieši, kuriem šāda veida literatūra ir vajadzīga izklaidei, atpūtai un brīvā laika pavadīšanai. Daudzi cilvēki par sev interesējošo tēmu, rakstnieku vai kādu personību, informāciju izlasa presē vai par to uzzina no TV vai internetā un tad nāk to meklēt pie mums abonementā, un bieži vien grāmatas tiek meklētas jau dienu pēc to iznākšanas vai prezentācijas.

KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Finansējums krājuma komplektēšanai	9 407	10 006	9 900
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	9 407	10 006	9 900
grāmatām	6 007	6 506	6 400
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1 051	1 465	1 672
periodiskajiem izdevumiem	3 400	3 500	3 500
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	1,28	1,39	1,42

Pašvaldības piešķirto finansējumu grāmatu komplektēšanai sadalām proporcionāli lasītāju daudzumam, t.i. bērniem tiek atvēlēta 1/3 no kopējā finansējuma. Pieaugušo grāmatām paredzētais finansējums savukārt proporcionāli tiek dalīt literatūras iegādei latviešu un krievu valodās. No bibliotēkā reģistrētiem lasītājiem 1/3 ir krievu tautības, tāpēc šādu finansējuma daļu novirzām literatūras iegādei krievu valodā. Jāsaka, ka liela daļa latviešu tautības lasītāju labprāt lasa grāmatas arī krievu valodā.

Bibliotēkas krājums ir 100 % rekatalogizēts.

KRĀJUMA PĀRBAUDE (INVENTARIZĀCIJA)

Pārskata periodā tika veikta bibliotēkas kārtējā krājuma inventarizācija. Lai veiktu šo atbildīgo uzdevumu, tika nopirkts BIS Alise Inventarizācijas modulis. Šo atbildīgo darbu centāmies saplānot pēc iespējas mazāk traucējot lietotāju apkalpošanu.

Inventarizācija pieaugušo abonementā un krātuvē - plānojām darbu 4 dienām ar 4 datoriem un 2 darbiniekiem pie katra datora. Realitātē Abonementā skenēšanu pabeidzām 3 dienās. Tad sākās iztrūkumu meklēšana. Rezultāts – viens nenoskenēts plaukts no Mauriņas līdz Rainim ~ 260 grāmatas. Lasītavas neslēdzot lietotājiem noskenējamas pa pusi dienas ar 2 datoriem. Bērnu abonements slēgts lietotājiem 2 dienas, strādājot ar 3 datoriem. Darbs nav grūts, bet atbildīgs!

Lielais secinājums –

- Atklājās krājumā esošas jau fiziski norakstītas grāmatas, kuras nebija norakstītas elektroniskajā katalogā;
- Uzskatījām, ka viss krājums ir elektroniskajā katalogā, bet atklājās, ka dažas grāmatas nav rekatalogizētas;
- Grāmatas “bēgles” – steigā izlaistas, nenoskenētas;
- Inventarizācijas procesā trūkst 293 iespieddarbi, no kuriem 170 jau bija norakstīti individuālās uzskaites grāmatās, bet nebija norakstīti datorizētajā uzskaitē;
- Rezultātā iztrūkstošo iespieddarbu skaits ir salīdzinoši neliels – 123 iespieddarbi.

KRĀJUMA RĀDĪTĀJI

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2014	2015	2016
Jaunieguvumi	2 894	2 772	2931
Grāmatas	1 074	1 083	1 167
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	115	180	193
<i>t. sk. bērniem</i>	168	247	286
Izslēgtie dokumenti	2 962	2 389	3 170
Krājuma kopskaits	44 379	44 762	44 523

<i>t.sk.grāmatas</i>	33 953	34 199	34 099
<i>t.sk.seriālizdevumi</i>	10 002	10 097	9 848
Grāmatu krājuma apgrozība	1,29	1,23	1,19
Periodisko izdevumu apgrozība	4,08	3,65	3,49

DATUBĀZES

Bibliotēkas veidotajā Kultūrvēstures datu bāzē <http://www.balvurcb.lv/kb/> šobrīd ir 1100 ierakstu vienības. Lai gan 2016.gadā “Balvu reģiona Kultūrvēstures datu bāzei” pievienoti 37 jauni ieraksti, daudz strādāts pie informācijas papildināšanas jau ieliktajiem ierakstiem – pa rindiņai vien klāt likta informācija par notikumiem aizvadītajā gadā personu un kolektīvu dzīvē. Tāpat 2016.gada realizētā projekta laikā tika atlasīti, sagatavoti un ierakstiem pievienoti 34 video fragmenti ar tautas muzikantu vai teicēju uzstāšanos. Tādā veidā datu bāze kļuvusi bagātāka un vizuāli pievilcīgāka.

Aizvadītajā gadā pastiprināti tika strādāts pie informācijas sagatavošanas par vecākajiem mūspuses mediķiem un šobrīd sadaļā “Medicīnas darbinieki” jau ir ielikta informācija par 15 personām. Lai iepazīstinātu ar bibliotēkas veikto darbu un pie reizes godinātu ilggadējos mediķus, 16.novembrī aicinājām viņus un viņu tuviniekus uz kopēju pasākumu, tā turpinot iepriekšējos gados iesākto pasākumu ciklu “Pārlūkojot Kultūrvēstures datu bāzi”.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2014	2015	2016
Letonika	447	344	499
News	401	210	209

Piezīme. KISC dati.

KRĀJUMA UN DATUBĀZU POPULARIZĒŠANA

Katru gadu uz bibliotēku tiek aicināti 10.klašu skolēni Informācijpratības nodarbībai, kurā tiek iepazīstināti ar elektroniskā kataloga, kultūrvēstures datu bāzes, digitālās bibliotēkas Letonika.lv, periodika.lv iespējām. Pārskata periodā nodarbībā piedalījās 24 skolēni.

Informatīvas stundas bezdarbniekiem, kurus iepazīstinām ar bibliotēkas pakalpojumiem, iespējām, datu bāzēm un elektroniskajiem resursiem. Šādu aktivitāšu iniciators ir kāds no apmācāmo lektoriem. (6 bezdarbnieki)

Izdevies datu bāzes popularizēšanas pasākums - “Virtuālā pastaiga pa pagājuša gadsimta avīzēm žurnāliem” - tika sagatavota izmantojot digitālo bibliotēku www.periodika.lv un piedāvāta Balvu pilsētas 88 un Balvu muižas 250 gadu jubilejas reizē. Taču jubilejai gatavoto pastaigu turpinājām līdz pat gada beigām. Ik palaikam parādījās kāds interesentu pulciņš, kas vēlējās doties pastaigā. Pastaigās devāmies 9 reizes, pavisam 53 dalībnieki.

DARBS AR PARĀDNIEMIEM

Aizmārsīgajiem lietotājiem par laicīgi neatgrieztajiem bibliotēkas izdevumiem atgādinām –

- Katru dienu izsūtot BIS sistēmā Alise atgādinājumu uz e-pastu lasītājiem, kuru izdevumu atgriešanas termiņš beigsies pēc 2 dienām – “Atgādinām, ka drīzumā beigsies žurnālu izmantošanas termiņš! Lūdzu neaizmirsiet apmeklēt bibliotēku vai izmantojiet iespējas, lai pagarinātu izdevumus! Tava bibliotēka”
- Katru dienu izsūtot BIS sistēmā Alise atgādinājumu uz e-pastu lasītājiem, kuru izdevumu atgriešanas termiņš jau ir beidzies – “Atgādinām, ka no bibliotēkas izņemto grāmatu termiņš jau ir beidzies. Nekavējoties nododiet paņemtos izdevumus! Tava bibliotēka”
- Katra mēneša pirmajā datumā – “Atgādinām, ka no bibliotēkas izņemto grāmatu termiņš jau ir beidzies. Nekavējoties nododiet paņemtos izdevumus! Tava bibliotēka”

Lietotājiem, kas nelieto e-pastu par kavējumu atgādinām telefoniski. Protams ar ilgstošiem parādnikiem sazināties bieži vien neizdodas, jo tālruņa numuri tiek mainīti ļoti bieži. Ļaunprātīgu parādnieku saraksts ar katru gadu pieaug. Brīdī, kad ir izsmelti visi izdevumu atgūšanas veidi, Pārskata gada sākumā norakstījām izdevumus parādnikiem, kuri nav nokārtojuši saistības ar bibliotēku līdz 2012.gada 31.decembrim. Katram lietotāja datus tiek izdarīta atzīme piezīmēs par norakstīto grāmatu skaitu un vērtību, kā arī pielikts bibliotēkai

nelojāla lietotāja simbols

Pirms Ziemassvētkiem aicinām lietotājus atgriezt grāmatas bez soda naudas iekasēšanas. Par šo akciju darām zināmu sociālajos portālos, elektroniskajos resursos un vietējos periodiskajos izdevumos.

AR BIBLIOTĒKAS KRĀJUMU SAISTĪTĀS PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI, VAJADZĪBAS

Rūpējamies par kvalitatīvu bibliotēkas krājumu gan komplektējot, gan nodrošinot tam piekļuvi. Pārskata periodā veicām kopoto rakstu pārvietošanu uz krātuvi, padarot nedaudz pieejamāku nozaru brīvpieejas krājumu.

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

DARBA AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM RAKSTUROJUMS

Strādājot ikdienā ar bērniem un jauniešiem, joprojām ir svarīgi:

- uzturēt interesi par grāmatām un lasīšanu bērnu un jauniešu vidū;
- nodrošināt savus lasītājus ar kvalitatīvu literatūru brīvā laika pavadīšanai un mācību darbam;
- nodrošināt iespēju visiem bērniem interesanti un saturīgi pavadīt brīvo laiku bibliotēkas telpās, lai bibliotēka ir tā vieta, uz kuru gribas atnākt;
- apmeklēt dažādus profesionāli izglītojošus kursus un seminārus.

Pozitīvais 2016.gadā darbā ar bērniem un jauniešiem:

- nedaudz, bet pieaudzis finansējums grāmatu krājumam + 233,08 eiro;
- iegādātas 30 jaunas DVD filmas;

- iegādātas 8 jaunas interesantas galda spēles;
- noorganizētas 2 izziņošanas ekskursijas uz Rīgu;
- veikta bibliotēkas krājuma inventarizācija;
- prasības skolās un ieteicamās literatūras saraksti veicina lietotāju skaita pieaugumu abonementā bērniem;
- Balvu Centrālā bibliotēka un Balvu pamatskolas bibliotēka tika atzītas par aktīvākajām dalībniecēm un ierindojās 10 labāko bibliotēku skaitā, saņemot arī PATEICĪBAS no Latvijas Nacionālās bibliotēkas par ieguldīto darbu lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija- 2015”;
- darbs ar bērniem un jauniešiem bērnu literatūras nodaļā novērtēts ar Balvu novada domes Atzinības rakstu un Voldemāra Caunes balva atceļoja uz Balvu Centrālo bibliotēku!

Audzēkņu skaits Balvu pilsētas izglītības iestādēs uz 2016.gada 1.septembri

	2014.gads	2015.gads	2016.gads	+/-
Balvu Valsts ģimnāzija	303	288	300	+12
Balvu Profesionālā un vispārējā vidusskola	192	181	179	-2
Balvu pamatskola	479	459	453	-6
PII Pīlādzītis	196	194	208	+14
PII Sienāzītis	141	144	153	+9
KOPĀ	1 311	1 266	1 293	+27

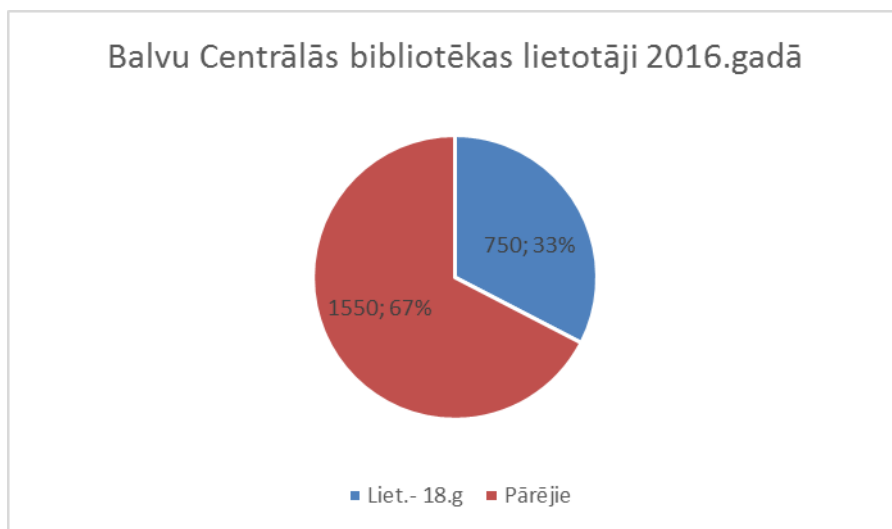
Salīdzinot kopējo audzēkņu skaitu Balvu izglītības iestādēs 3 pēdējos gados, vērojams, ka 2016.gadā ir par – 18 mazāk nekā 2014.gadā un + 27 vairāk nekā 2015.gadā. Audzēkņu skaita pieaugums vērojams abās pirmsskolas izglītības iestādēs un Balvu Valsts ģimnāzijā.

Statistika Balvu Centrālajā bibliotēkā pa gadiem

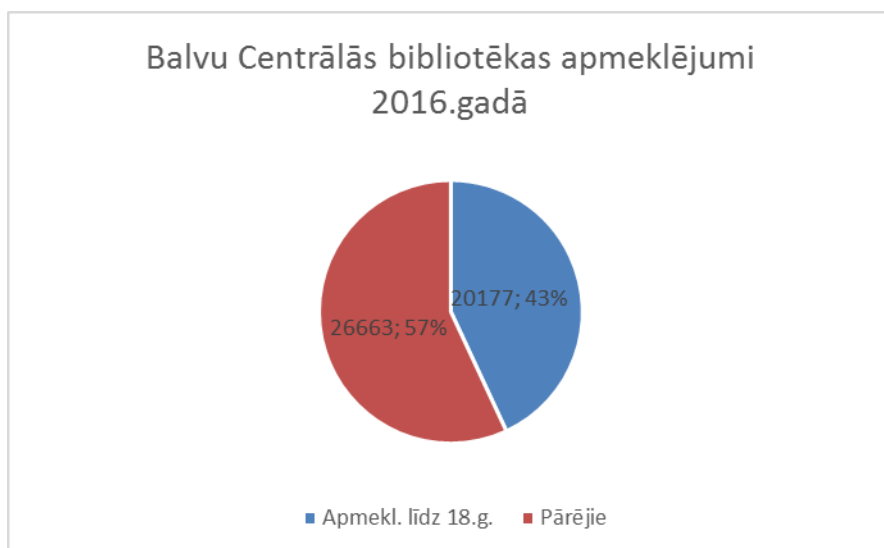
	2014	2015	2016	Dinamika
Lietotāji	2 406	2 353	2 300	-53
Lietotāji-18.g.	757	803	750	-53
Apmeklētāji	51 693	46 466	46 840	-374
Apmeklētāji-18.g.	21 967	20 634	20 177	-457

Izsniegums	86 625	81 517	77 598	-3 919
Izsniegums-18.g.	21 778	18 454	16 757	-1 697

2016.gada beigās no 2300 reģistrētajiem lietotājiem 750 jeb **33%** bija lietotāji vecumā līdz 18 gadiem. **Skolēni**, kuri izmantoja bibliotēkas pakalpojumus 2016.gadā bija 843, t.i. **37%** no visu lietotāju skaita.

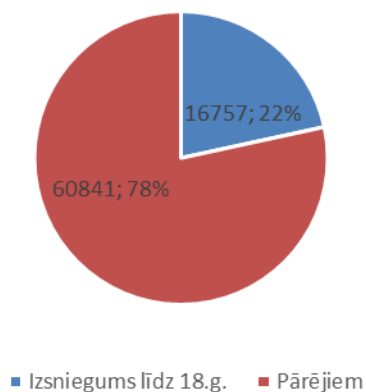

Apmeklējumi 46 840, no tiem 20 177 apmeklējumi līdz 18 gadiem, t.i. 43 %

Izsniegums 77 598 , no tiem 16 757 izsniegums līdz 18 gadiem, t.i., 22%

Balvu Centrālās bibliotēkas izsniegums
2016.gadā

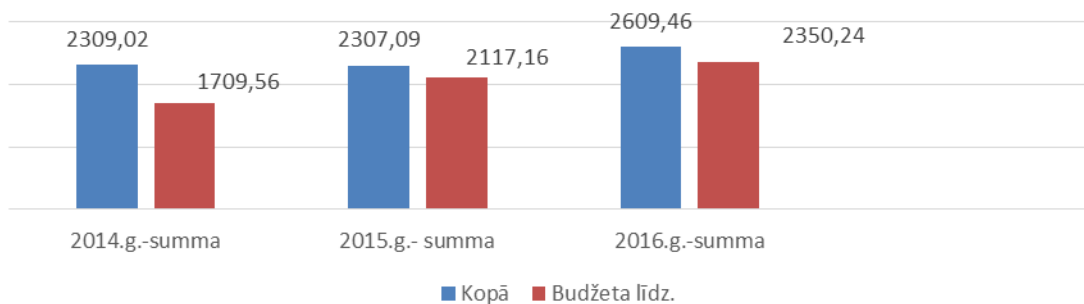

BIBLIOTĒKU KRĀJUMA VEIDOŠANA UN PAPILDINĀŠANA

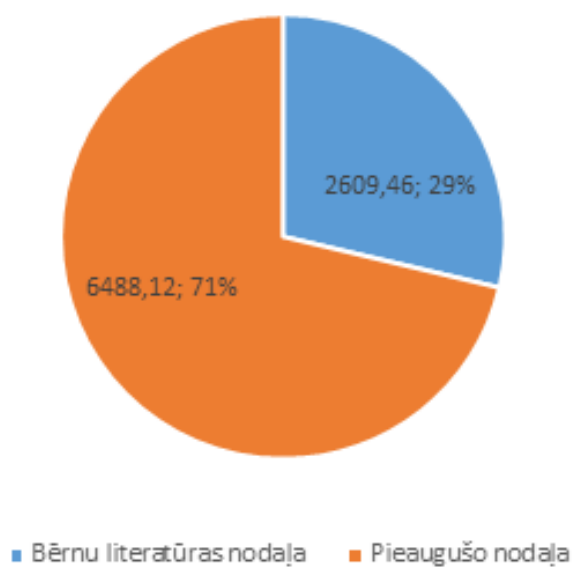
N.p.k.	Iegādes avots	Skaits	Summa (eiro)
1.	Pirkums	365	2350,24
2.	Dāvinājums	94	64,25
3.	Aizvietoījums	4	12,16
4.	Pasūtījums	2	9
5.	Projekts	1	7
7.	Bezatlīdzībā	23	166,81
	Kopā	489	2609,46
	Periodiskie izd.	222	

	Bērnu literatūras nodaļa						Pieaugušo nodaļa		Kopā	
Gads	2014		2015		2016		2016		2016	
	eksemplāri	summa	eksemplāri	summa	eksemplāri	summa	eksemplāri	summa	eksemplāri	summa
Kopā	468	2309,02	403	2307,09	489	2609,46	799	6488,12	1288	9097,58
Budž.līdz.	366	1709,56	334	2117,16	365	2350,24	461	4049,17	826	6399,41

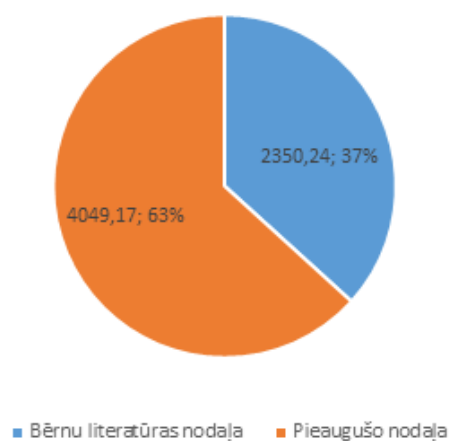
Bērnu literatūras nodaļas jaunieguvumu salīdzinājums pa gadiem

Finansējums krājumam Balvu Centrālajā bibliotēkā 2016.gadā

Budžeta līdzekļi krājuma komplektēšanai

No kopējās summas krājuma papildināšanai bērnu literatūras nodaļā tika iztērēti 2609,46 EUR, t.i., 29% no visiem kopīgajiem līdzekļiem, par 1% vairāk kā 2015.gadā.

No bibliotēkas budžeta līdzekļiem bērnu literatūras nodaļā krājuma papildināšanai tika iztērēti 2350, 24 EUR, t.i. 37% no budžeta līdzekļiem un tas ir par 5% vairāk kā 2015.gadā.

UZZIŅU DARBS, INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI, INFORMĀCIJAS PRASMJU UN IEMAŅU ATTĪSTĪŠANA.

Pārskata periodā bērnu literatūras nodaļā sniegtas 200 uzziņas, 59 apmācības, 92 elektroniski nosūtīti dokumenti.

Skolēni ļoti labi prot sameklēt atbildes internetā uz visiem sev interesējošiem jautājumiem. Uzziņas no bibliotēkas tiek lūgtas gadījumos, kad pētnieciskajā darbā nepieciešams uzrādīt izmantotās literatūras sarakstu. Biežāk jautā projektu nedēļās, zinātniski pētnieciskajiem darbiem par tēmām: Latvijas pagasti, Latvijas novadi, novadnieki, mūzikas instrumenti, neveselīga pārtika, modernos tehnoloģiju ietekme uz cilvēku. Vasaras mēnešos jautā pēc literatūras, kur rakstīts par tematiskajām ballītēm, Latvijas apskates objektiem, mājas mīluļiem.

Telpu izvietojuma dēļ, bērnu un jauniešu lasītavā bieži iegriežas arī pieaugušie apmeklētāji, kuri savukārt vāji vai nemaz neorientējas modernajās tehnoloģijās un katru dienu nākas kādam palīdzēt un sniegt uzziņu. Pieaugušie vairāk interesējās par dažādu institūciju pakalpojumiem, jautā palīdzēt sameklēt dažādu institūciju iesniegumus, izziņas: Iekšlietu ministrijas, VID, Latvenergo, LAD un dažādu mobilo sakaru operatoru sniedzēju. Šobrīd bibliotekārs ir kā glābiņš pie kā griežas pēc palīdzības neskaidrības jautājumos.

Tā kā visā sabiedrībā ļoti aktuāli ir jautājumi par drošu darbošanos interneta vidē, bibliotēka ir vieta, kur šo informāciju sniedz. Visa gada garumā 13 reizes notika informatīvi pasākumi.

Interaktīvi izglītojošais pasākumu “Kā pasargāt savu bērnu moderno tehnoloģiju laikmetā” noklausījās 22 pirmsskolas izglītības iestādes “Pīlādzītis” vecāki un arī Stacijas pamatskolas astoņi 2.klašu audzēkņu vecāki. Mērķis: sniegt vecākiem priekšstatu par pastāvošajiem draudiem internetā un moderno tehnoloģiju ietekmi uz bērna attīstību.

Informācijas stundās par drošību internetā” ES PATS – VEIDOJU VIRTUĀLO VIDI!” piedalījās 152 5.-6.klašu Balvu pamatskolas un Stacijas pamatskolas skolēni.

Jau otro gadu septembrī Balvu Valsts ģimnāzija aicina piedalīties Drošības dienā, lai bibliotēkas darbinieks novadītu **informācijas stundu par drošību virtuālajā vidē** 7.,8.,9. klašu kolektīviem. Piedalījās 174 skolēni. Prieks, ka pēc stundas nāca klāt daži skolēni un skolotāji, lai bibliotekārs viedtālrunī uzstādītu drošības iestatījumus.

Lai veicinātu interesi par lasītavas fondu, periodiskajiem izdevumiem mācību gada beigās 2.klašu skolēni tika aicināti uz **žurnālu apskatiem**, 66 skolēni tiek iesaistīti arī praktiskajās nodarbībās ar dažādiem uzdevumiem sameklēt vajadzīgo informāciju un prezentēt klases

biedriem.

Secinājums: skolēni labi prot sadarboties, spēj orientēties

žurnālos, strādā ar satura rādītāju, tomēr lasīšanas prasmes lielākajai daļai skolēnu ir viduvējas, ja ņem

vērā, ka ir 2.klases mācību gada beigas. Diemžēl pēdējos gados vērojama tendence bērnu un jauniešu žurnālu klāstam samazināties.

Grupu darbs

Tiek meklētas atbildes, lai varētu prezentēt klases biedriem

PASĀKUMI DAŽĀDĀM VECUMA GRUPĀM

Visa gada garumā tiek organizēti, lai radītu interesi par grāmatām un lasīšanu jau no mazotnes, lai bibliotēka tiktu izmantota kā saturīga brīvā laika pavadīšanas un informācijas ieguves vietu.

N. p.k.	Nosaukums	Biežums	Apmeklējumu skaits
1.	Literatūras izstādes (plauktu)	39	
2.	Rīta stundas pirmsskolas audzēkņiem	18	344
3.	Tematiskās stundas skolēniem	6	99
4.	Izzinošās dienas(krust vārdu mīklas, mini konkursi)	4	28
5.	Informācijas stundas par darbošanos interneta vidē	13	358
6.	Erudīcijas spēles	14	228
7.	Literārās stundas	12	219
8.	Radošās darbnīcas	5	41
9.	Ekskursijas bērnu žūrijas ekspertiem uz Rīgu	2	61
10.	Lasītāju mākslas darbu izstādes BLN abonementā	3	
11.	Sarunas par grāmatām	8	281
12.	Bibliotēkas iepazīšanas ekskursijas 1.klasēm	3	60
13.	Žurnālu apskati	4	70
14.	Tikšanās ar rakstniekiem Grāmatu svētku ietvaros	7	250
15.	Darbs lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija” jūnijs-decembris		220

16.	Bibliotēku nakts aktivitātes		
-----	------------------------------	--	--

Visa gada garumā turpinājās sadarbība ar 2 pilsētas pirmsskolas iestāžu “Sienāzītis” un “Pīlādzītis” audzinājām un audzēkņiem, kad regulāri 344 pirmsskolnieki apmeklēja 18 **rīta stundas** bibliotēkā par jautājumiem, kas ir aktuāli un svarīgi, piemēram: Esmu drošs. Esmu pieklājīgs.; Iepazīšanās ar Koko un Riko jaunajiem piedzīvojumiem; Rīta stunda kopā ar H.K.Andersena pasaku varoņiem; bibliotēkas izzināšanas stunda; dzejas stundas, kad tika lasīti un skandēti dzejoļi, Literāri radoša stunda ”Kopā ar ungāru bērnu grāmatu varoņiem Mārīti un Odziņu”- lasām un kopīgi pārrunājam E.Bartošas grāmatu “Draudzība”, noskatāmies multenītes par Mārīti un Odziņu, liekam puzzles, ko sarūpējusi Ungārijas vēstniecība par Mārītes un Odziņa piedzīvojumiem; bērni krāso krāsojamās lapas par Mārīti un Odziņu.

Abu pirmsskolas iestāžu sešas 5.-6.gadīgo audzēkņu grupiņas iesaistījās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu žūrija” kopīgi lasot, pārrunājot grāmatas, atbildot uz anketas jautājumiem .Pie Jums ir jauki, mēs nāksim atkal,- tā saka audzinātājas. Arī bērniem tā liekas, jo bieži vien vakaros vai sestdienās bibliotēku parādīt viņi ved savus vecākus.

Mazie pirmsskolnieki ir gatavi Ziemassvētkiem...

Bibliotēka kā brīvā laika pavadīšanas vieta.

Lai piesaistītu apmeklētāju uzmanību bibliotēkai, tiek domāts arī par vizuālo noformējumu: regulāri abonementa logos tiek ielikta informācija par Bērnu –Jauniešu- Vecāku žūriju, pilsētas

dzimšanas dienas mēnesī fotogrāfijas un informācija par Balviem, decembrī šeit savus vārdus varēja atrast čaklākie lasītāji.

Abonementa telpās bija skatāmas mūsu lasītāju mākslas darbu izstādes, kas darīja telpas pievilcīgākas, tās bija Madaras Skučas gleznas, Rainas un Inas Bankovu darbi izstādē “Divas pasaules” un Evitas Zarembas-Krīgeres izšūto gleznu izstāde.

Labo darbu nedēļā Balvu mākslas skolas audzēkņi izteica vēlmi padarboties bibliotēkā. Darbošanās rezultātā bērnu abonementā apmeklētājiem par prieku 3 vietās sāka dzīvot kartona pasaku varoņi: eži, peles, lāči, kā arī uz grīdas uzradās daudz krāsainu pēdiņu, kas tā vien aicina ienākt un izvēlēties grāmatas! **PALDIES** skolotājām un mazajiem māksliniekiem!

Bērni un pusaudži brīvo laiku iemīļojuši pavadīt bibliotēkā, skatoties **filmas**. Pavisam gada laikā pēc apmeklētāju lūguma uz vietas bibliotēkā 754 reizes tika demonstrētas DVD filmas. Lai apmierinātu bērnu un pusaudžu pieprasījumu, bibliotēkā tika iegādātas 30 jaunas filmiņas.

Tā kā lasītāju vidū ļoti pieprasītas un iemīļotas ir grāmatas par Gregu, tad tika noorganizēts Grega fanu salidojums: visi, kuri lasījuši šīs grāmatas, tika aicināti uz kino seansu, kur Grega piedzīvojumus varēja skatīt uz ekrāna. Piedalījās 19 interesenti.

Spoku stāstu stundas apmeklētājus sagaidīja mazliet “spocīga” atmosfēra: ar lukturišiem izgaismotā telpā skanēja pasakas par Spociņu - Jociņu, šaušalīgs stāstiņš par Sūkli Bobu Kvadrātbiksi, krāsojamās lapas, bet izskaņā varēja izpikoties un uzcelt sniegavīru, cik lielu vien gribējās! Visi apmeklētāji pasākuma beigās varēja arī izņemt sev interesējošus spoku stāstus no izstādes “Spoku stāsti tumšiem rudens vakariem”

Bērnu un jauniešu lasītavā tika noorganizētas 4 **izzinošās dienas** ar krustvārdu mīklām un mini konkursiem, iesaistot mazos lasītavas apmeklētājus saturīgās nodarbībās ar minēšanu, krāsošanu, zīmēšanu, puzzle likšanu: februārī- Vai divu ezeru krastos izvietojusies pilsēta mana? Cik labi Tu pazīsti Balvu pilsētu?”; septembrī viss par rudens tematiku- Sudraba tīmekļi lido pa gaisu, oktobrī – ungāru nedēļa lasītavā kopā ar rakstnieces E.Bartošas grāmatu varoņiem Mārīti un Odziņu, decembrī-viss par Ziemassvētkiem.

Lasītavas apmeklētāji varēja piedalīties **5 radošajās darbnīcās**, martā darbojās Lieldienu darbnīca: “Olu turētājs-Lieldienu zaķis”, jūnijā: papīra locīšanas darbnīca oktobrī-radošā darbnīca kopā ar “Mārīti un Odziņu”, decembrī- 2 rūķu darbnīcās tapa pašu bērnu rokām gatavoti apsveikumi un rotājumi.

Līmējam, zīmējam, veidojam

Aprīļa pēdējā nedēļā, bibliotēku nedēļas noslēgumā, bibliotēkā notiek **Bibliotēkas nakts** aktivitātes, kad bibliotēkai ir neierasts darba laiks no plkst.18.00-21.00. Visās telpās notiek dažādas aktivitātes. Šī gada tēma bija veltīta Annas Brigaderes daiļrades izzināšanai. Sprīdītis teic: "Un es iešu, un iešu!" Bibliotēkā tika gaidīti visi – lieli un mazi, mammas un tēti, vecmāmiņas un vectētiņi. Interesantas lietas un darbošanās bibliotēkā notika šādās darbnīcās:

"Āre, karote!"

Karošu grebšana – meistars Ēriks Kanaviņš

"Spēlēsimies un spēlēsim!"

Stāsti, galda spēles, krāsošana, zīmēšana, rotaļas, sarunas, dziesmas, mīklas.

Animācijas filma "Sprīdītis"

"Laimes zemē" /Diskusijā: ceļojumu piedzīvojumi, pieredze, ieteikumi /

Meža mātes veicamo darbiņu istaba: **"Nu es Tev par dūšu drošu arī tagad algu došu!"**

Krustvārdu mīklas, Literārais LOTO - **"Iepazīsties Sprīdītis!"**

Tikšanās ar Aldi Bukšu, grāmatas “Parādu piedzinēji” autoru

“Vēstule no Laimīgās zemes” - uzraksti vēstuli sev dārgam cilvēkam un nosūti to! **“Cīņa ar Lutausi”** - Orientēšanās sacensības.

BIBLIOTĒKAS SADARBĪBAS TĪKLS

Balvu pamatskola	Visa gada garumā pamatskolas 1.-6.klašu skolēni ir čaklākie bibliotēkas pasākumu apmeklētāji
	Paldies direktores vietniecēm mācību un ārpusklases darbā Larisai Krištopanovai, Nadjai Bogdanovai, skolas bibliotekārei Rudītei Bukšai un visām klašu audzinātājām, kuras sadarbojas, atbalsta, novērtē mūsu pasākumus!

Balvu Valsts ģimnāzija	7.-12.klašu skolēni apmeklēja pasākumus bibliotēkā. Bibliotēkas darbinieki skolā ir piedalījušies informācijas stundās par darbošanos interneta vidē, sarunās par Jauniešu žūrijas grāmatām.
	Paldies par atsaucību direktores vietniecei mācību darbā Inārai Konivālei!
Balvu Profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola	7.-9.klašu skolēni tika iepazīstināti ar Jauniešu žūrijas grāmatām
	Paldies latviešu valodas un literatūras skolotājai Gunitai Čubarei par atsaucību.
Stacijas pamatskola	Sadarbība Grāmatu svētku organizēšana, informācijas stundu apmeklēšanā.
	Skolas direktore Ruta Bukša vienmēr ieinteresēta un atsaucīga visiem piedāvājumiem!
Pirmsskolas izglītības iestādes “Sienāzītis” un “Pīlādzītis”	Visa gada garumā regulāri nāk uz rīta stundām bibliotēkā. 6 grupiņas ir iesaistījušās Bērnu žūrijas grāmatu lasīšanā un vērtēšanā.
	Paldies “Sienāzīša” metodiķei Velgai Lielbārdei un audzinātājām, kuras novērtē grāmatas un lasīšanas nozīmi bērna attīstībā: A.Saidānei, I.Skucai, G. Dzintarei, D.Taborei, I.Larkai. A. Jaundžeikarei
Ziemeļlatgales laikraksts “Vaduguns” un laikraksts “Balvu novada ziņas	Regulārs bibliotēkas notikumu atspoguļojums presē.
www.balvi.lv sabiedrisko attiecību speciālisti	Regulārs bibliotēkas aktivitāšu atspoguļojums novada mājas lapā
LNB BLC speciālisti	Konsultatīvais darbs, īpaši par darbu “Bērnu-Jauniešu- Vecāku žūrijā”
	Paldies Silvijai Tretjakovai, Sarmītei Galsai, Ilzei Rambai u.c.

Sadarbība ir veiksmīga, ja interese un atvērtība ir no abām pusēm, kad piedāvātie pasākumi tiek novērtēti un atzīti par lietderīgiem, izzinošiem un vajadzīgiem. Paldies visiem bibliotēkas sadarbības partneriem, par to, ka mēs tiekam novērtēti un jūtamies vajadzīgi!

VEIKSMĪGĀKĀS LASĪŠANAS AKTIVITĀTES.

Tikšanās ar rakstniekiem bērniem un jauniešiem šogad notika grāmatu svētku ietvaros. Notika 7 tikšanās, kurās piedalījās 250 pirmsskolnieki un skolēni

Paši mazākie tikās ar Līnu Ivanovu, 3.-6. klašu skolēni sarunājās ar tulkotāju Mudīti Treimani, 4.klašu skolēni ieklausījās Velgas Vītolas atraktīvajā stāstījumā, bet jauniešiem bija iespēja tikties ar Sabīni Košeļevu.

Tikšanās ar Mudīti Treimani bija sirsnīga un izzinoša

Literārās stundas

Tiek organizētas, lai iepazīstinātu ar kāda rakstnieka dzīvi un daiļradi. Šogad tās bija veltītas **Jura Zvirgzdiņa** un **Annas Brigaderes** dzīvei un darbiem. Vislielākais prieks bija tad, kad pēc Zvirgzdiņa grāmatu iepazīšanas bija interesenti, kuri gribēja izņemt grāmatas gan par Tobiasu, gan grāmatas par bebbiem. Vai arī tad, kad, lasot šogad obligāto grāmatu "Lauvas rūciens", bērns atceras, ka bija piedalījies stundā, kur bibliotekāre iepazīstināja ar Tobiasu, kurš taču ir šī rakstnieka varonis! Literārā stunda "Anna Brigadere un viņas pasaku varoņi" tika veidota, kā palīgs mācību darbam, jo šis rakstnieces darbi ir pamatskolas ieteicamās literatūras sarakstā. Lai būtu interesantāk un vieglāk izprast Brigaderes daiļradi, tika veidotas jautājumu - atbilžu spēles par dzirdēto, loto spēle par Sprīdīti.

Kur Sprīdītis atrada Laimes zemi?

Ļoti pateicīga darbam bija brīnišķīgā **Anitas Paegles-** bērnu grāmatu ilustratores zīmējumu izstāde mūsu bibliotēkā, kura palīdzēja noorganizēt **literāro stundu** “Ir jābūt brīnuma sajūtai, un, ja tā ir, tad darbs ir izdevies” 77 3.klašu skolēniem par grāmatām, kuras ilustrējusi Anita Paegle: neliels ieskats grāmatās, kuras ilustrējusi Anita Paegle, visvairāk tās ir J.Baltvilka, M.Cielēnas un J.Zvirgzdiņa grāmatas, jo izstādē redzama pavisamniecīga daļa no mākslinieces brīnišķīgajām ilustrācijām bērnu grāmatām. Tiek lasīti fragmenti, kuriem seko arī ilustrāciju izpēte, liktas puzzles, pēc tam atpazīstot, no kura darba tas ir un kur tas redzams izstādē uz sienas. Anita Paegle viesojās bibliotēkā savas izstādes noslēgumā - Grāmatu svētkos un tikās ar Balvu Mākslas skolas audzēkņiem.

Sarunas par grāmatām jeb jauno grāmatu apskati nezaudē savu nozīmi darbā, lai veicinātu skolēnu interesi par jaunākajām grāmatām un lasīšanu notika 8 reizes, kurās piedalījās 281 klausītājs. Šogad sarunas par grāmatām notika ne tikai bibliotēkas telpās, bet bibliotēkāre devās arī uz skolām pie 7.-11.klašu skolēniem, kuri ir kūttrāki grāmatu lasītāji, lai iepazīstinātu ar Jauniešu žūrijas grāmatu kolekciju. Vispatiesākā interese bija jūtama no 11.klašu skolēniem. Bija arī jaunieši, kuri pēc tam atnāca uz bibliotēku un interesējās par iespējām izņemt grāmatas, par kurām viņi bija klausījušies.

Bibliotēkas **iepazīšanas ekskursijas** “ Nāc un kļūsti bibliotēkas lietotājs!” tiek piedāvātas 1.klašu skolēniem mācību gada beigās, kuri jau iemācījušies lasīt, bet varbūt vēl nav atraduši ceļu uz mūsu bibliotēku, jo vēl jau arī ir skolas bibliotēka. Šogad ciemos atnāca 60 pirmklasnieki .Ekskursijas laikā iepazīstam visas bibliotēkas telpas, vairāk piestājam vietās, kur var darboties atbilstoši viņu vecumam: novadpētniecības lasītavā minam mīklas par Balviem, lasītavā bērniem- uzzinam noteikumus un iepazīstam bērnu žurnālus un krustvārdu mīklas, abonementā un stūrītī bērniem- atceramies alfabētu, dziedam līdzī “Joka pēc alfabēts”, minam mīklas un iejūtamies lomu spēlēs, kopīgi izlasot Ineses Zanderes grāmatu par Gaiļa kungu. Lai vēl vairāk

šos bērnus ieinteresētu par grāmatām un bibliotēku viņi pēc tam maijā mēnesī tiek uzaicināti uz sarunām par grāmatām

Pašizgatavotas **erudīcijas spēles**, kuras tiek izmantotas, lai padarītu interesantāku arī savu ikdienas darbu, lai caur spēli un rotaļu skolēni iegūtu informāciju par grāmatām, rakstniekiem, Latvijai un pilsētai svarīgiem jautājumiem. Februārī – Balvu pilsētas dzimšanas dienas mēnesī 66 jaunāko klašu skolēni izspēlēja spēli un pārbaudīja zināšanas spēlē **“Mana pilsēta Balvi”**, maijā **“Ceļojumā pa Eiropas Savienību”** devās 62 6.klašu skolēni, septembrī visi bibliotēkas darbinieki pārbaudīja savas zināšanas par Raini un Aspaziju spēlē **“Kopā ar Raini un Aspaziju”**, novembrī 63 skolēni apceļoja Latviju **“Mana Latvija”**, decembrī 24 mazie apmeklētāji piedalījās spēlē **“Vai Tu zini, kas ir Ziemassvētki?”**

Bērnu literatūras nodaļā interesentus gaida arī citas izzinošas spēles, ko izgatavojušas pašas bibliotēkas darbinieces: Literārais cirks, Loto “Kopā ar Sprīdīti”, Kurā pasakā dzīvo?”, literārais Domino, rulete ”Pārbaudi savas zināšanas: Latvija. Balvi. Folklorā. Literatūra. Vispārīgi”

Februārī izstaigājam savu pilsētu Balvi un maijā turpinām ceļojumu pa ES valstīm

Decembrī lasītāji –rūķi ir gatavi “rūķoties”: spēle par Ziemassvētkiem

Lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu – Jauniešu - Vecāku žūrija” darbojās jau no 2002.gada un lasītāju vidū pieņemta kā pašsaprotama lieta, kā stabila vērtība. 2016.gadā žūrijas grāmatu lasīšanā iesaistījās 218 eksperti. Mainās grāmatas, mainās lasītāji. Par lasītgrībētāju skaitu nevaram sūdzēties, grūtāk ir tad, kad par izlasītajām grāmatām jāaizpilda anketas. Bet ar bibliotekāra neatlaidību arī tas ir paveicams! Prieks, ka par darbošanos Bērnu žūrijā 2015 mūsu bibliotēka tika atzīta labāko bibliotēku skaitā un saņēma pateicību

Lai stimulētu bērnus lasīt, bērnu žūrijas dalībniekiem 2016 gadā izdevās noorganizēt 2 izzinoša rakstura ekskursijas:

Martā – Lielo Lasīšanas svētku apmeklējums.

Bibliotēkas darbinieki saka LIELS PALDIES saviem lasītājiem un viņu palīgiem un pievienojas svētkos paustajai atziņai, ka: “Gudrākie un labākie vienmēr lasa grāmatas”.

Sākoties vasaras brīvlaikam, 1.jūnijā 30 aktīvākie bibliotēkas lasītāji tiek uzaicināti piedalīties ekskursijā. Programmā: Eiropas māja- Dabas muzejs-Kino. Diena izvērtās interesanta – Eiropas mājā varēja pārbaudīt zināšanas, nopelnīt balviņas, dabas muzejā izstaigājām un noklausījāmies gides stāstījumu par Latvijas putniem un zīdītājiem; Alfā mūs gaidīja kino ”Dusmīgie putni” un Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai par godu dažādas atrakcijas ar Minjonu, zīmēšana un balviņas. Neiztika arī bez veikaliem, burgeriem un popkorna.

Ir taču sākusies vasara!

Dabas muzejā ir interesanti.

Eiropas mājā esam pārbaudījuši savas zināšanas.

Lai veicinātu lasīšanu un lasītprieku, gada beigās “bibliotēkas rūķis” cenšas apzināt un atzīmēt bibliotēkas čaklākos grāmatu un žurnālu lasītājus. Šogad čaklākie lasītāji savus vārdus varēja atrast gan bibliotēkas skatlogos, gan bibliotēkas mājaslapā sadaļā mūsu lepnums- lasītāji 2016. Paši mazākie lasītāji saņēma arī saldumu paciņas – “vitamīnus”, kas veicina vēlmi lasīt. Paldies vārdi tika veltīti arī vecākiem-vecāku žūrijas ekspertiem, kas savu brīvo laiku pavada, lasot kopā ar bērniem.

BIBLIOTĒKU DARBINIEKU TĀLĀKIZGLĪTĪBAS VĒRTĒJUMS SPECIALIZĀCIJĀ

N.p.k	Norises vieta, laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Dalībnieki
1.	LNB 5. marts	LNB Bērnu literatūras centrs	Lielie lasīšanas svētki Svētkus apmeklējām kopā ar 30 čaklākajiem lasītājiem. Prieks par PATEICĪBU no LNB par ieguldīto darbu lasīšanas programmā!	Ligita Pušpure, Inese Supe
2.	LNB, 19. aprīlis	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls Ļoti saturīga konference, daudz dažādu pozitīvu emociju, dažādas idejas, pieredze no Lielbritānijas bibliotēku darba	Evita Arule,
3.	LNB, 22.aprīlis	LNB Bērnu literatūras centrs	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “Lakstīgalas vārdnīca: vērojumi un vērtējumi Latvijas un Polijas bērnu literatūrā un grāmatu mākslā”. Kopsavilkums par aktualitātēm bērnu literatūrā kā vienmēr ir izcils!	Ligita Pušpure
4.	Cēsīs, Pieaugušo izglītības centrā, 23.novembri s	Cēsu Centrālā bibliotēka, LNB Bērnu literatūras centrs	Starptautiskā Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 15. konference “Ceļš uz bibliotēku” Konferences uzmanības centrā darbs ar bērnu aditoriju bibliotēkā.	Ligita Pušpure, Inese Supe
5.	Balvos Septembris-	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektoriji “Latgales ceļš pretī Latvijas valstij (1915-1920)	Ligita Pušpure

	oktobris		Vienreizēja iespēja uz vietas Balvos paplašināt savu redzesloku, noklausoties pieredzējušu un erudītu lektoru lekcijas(I. Runce, H. Soms, A. Priede, V. Malahovskis, V.Lukaševics)	
6.	Balvos 7.decembris	Balvu Centrālā bibliotēka	Kursi “Improvizācijas teātra spēļu metodikas pielietojums pasākumu veidošanā bibliotēkā”	Ligita Pušpure,
			Vienreizējā pasniedzēja Ligita Smildziņa radīja daudz pozitīvu emociju, iesaistot visus dalībniekus atraktīvās nodarbībās!	Inese Supe Evita Arule

PROBLĒMAS BIBLIOTĒKU DARBĀ AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM, TO IESPĒJAMIE RISINĀŠANAS CEĻI

Bibliotēkas noteikumu neievērošana visbiežāk sastopama starp sākumskolas bērniem, kuriem ir daudz brīvā laika, kuri uzturas bibliotēkā traucē citiem, trokšņo, aizskar citus ar vārdiem, reizēm arī fiziski, atstāj aiz sevis nekārtību.

Viens no risinājumiem- vieglākais- likt atstāt bibliotēkas telpas

Grūtākais- atrast veidu, ar ko nodarbināt tādus bērnus, lai viņa enerģija tiktu izlietota lietderīgi. Tiek piedāvāts zīmēt, krāsot, minēt krustvārdu mīklas, skatīties filmas, arī izskriet padauzīties svaigā gaisā un tad atgriezties bibliotēkā.

8. NOVADPĒTNIECĪBA

NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA VIRZIENI UN PAKALPOJUMI, PĀRSKATA PERIODA PRIORITĀTES

Novadpētniecības darba organizēšana pārskata periodā –

1) vākti un apkopoti novadpētniecības materiāli (grāmatas, brošūras, raksti periodikā, raksti e-žurnālos, portālos, sižeti televīzijā, fotogrāfijas, rokraksti, atmiņu stāstījumi), kas sistematizēti un izkārtoti personāliju un tematiskajās mapēs. Tika papildinātas mapes: 1) Medicīna. Medicīnas darbinieki (Balvu un reģiona slimnīcas, aptiekas); 2) Balvu novada muižas un pilis (Balvu muiža); 3) Katoļu priesteri (par Benediktu Skrinku, Albertu Budži u.c.); 3) Abrene (Kacēnu pag.); 4) Balvi (19.gs.beigas-20.gs.sāk.); 5) Latgales partizānu pulks;

2) Gada gaitā tika veikti 1062 analītiskie ieraksti novadpētniecības katalogā (pārsvarā no reģiona laikrakstiem “Vaduguns”, “Balvu novada ziņas” u.c., no digitalizēto laikrakstu bibliotēkas periodika.lv, no lakuga.lv, no “Katoļu kalendāra”, “Tāvu zemes kalendara” u.c.);

3) Veikta atsevišķu novadpētniecības materiālu atlase un digitalizācija, veidojot virtuālās izstādes, digitālās kolekcijas (fotogrāfijas un raksti par Latgales partizānu pulku, Lāčplēša kara ordeņa ieguvējiem, konkursa “Manai muižai” darbi (spoku stāsti, zīmējumi), Balvu slimnīcu un medicīnas darbiniekiem, feļetonistu Pēteri Kuļšu (pseud. Cērpiņu Blauzga) u.c.);

4) Lai viss datu bāzu veidošanā ieguldītais darbs tiktu arī labāk pamanīts un sasniegtu iespējami vairāk dažāda vecuma cilvēkus, tad sociālajos tīklos (facebook.com, draugiem.lv) dažādos veidos tika popularizēta novadpētniecības un kultūrvēstures datubāzēs atrodamā informācija;

5) Informatīvie pasākumi novadpētniecības lasītavā (piem., Balvu pilsētas 88 gadu dzimšanas dienai veltītā virtuālā pastaiga pa speciāli atlasītiem un sakārtotiem pagājušo gadsimtu (19.-20.gs.) laikrakstiem no periodika.lv (vairākas tikšanās februārī un dažas arī visa gada garumā), Pētera Kuļša atcerei veltītā stunda 13.oktobrī u.c.);

6) Darbs arhīvā. Meklēta informācija par Balvu gaļas kombinātu un par Balvu slimnīcā strādājošajiem mediķiem.

Sniegtas 20 uzziņas. Tēmu loks: Kupravas rūpnīcas vēsture, Vīksnas pagasts (2), Tilžas pagasts, Vecumu pagasts, Kacēnu pagasts (Jaunlatgales apr.), Abrene, Balvu reģiona skolu vēsture, informācija par nemateriālo kultūras mantojumu, Balvu Staņislavs, latgaļu drukas aizliegums, Alberta Garā dzejoļi, Pētera Miglinieka dzeja, Alberts Budže, Ciprijans Apšenieks, Augustas Liepinas, Serafims Zvaigznons, uzvārda Usāns cilme, konkursa “Apleicīne” darbi, Baltinavas baznīca, medicīnas darbinieki, futbola vēsture Balvu reģionā.

Pārskata perioda prioritāte bija novadpētniecības lasītavas materiālu un kataloga papildināšana. Mapes “Balvi”, “Balvu muiža”, “Medicīna. Medicīnas darbinieki”, “Latgales partizānu pulks. Pieminekļi un piemiņas vietas” tika papildinātas ar vecāku rakstu izdrukām (19.gs.beigas - 20.gs.sākums) par cilvēkiem, vietām un notikumiem Balvu apkārtnē - par Balvu muižas lāci, par pieminekļa Latgales partizānu pulkam atklāšanas pasākumu 1938.g. u.c. no periodika.lv.

Novadpētniecības katalogs tika papildināts ar bibliogrāfiskajiem ierakstiem no reģiona laikrakstiem “Vaduguns”, “Balvu Novada ziņas”. Ierakstiem pievienotas elektroniskās saites uz periodika.lv un “Vaduguns” arhīvu kultūrvēstures datubāzē. Pievienotas anotācijas.

Tika vāktas un digitalizētas fotogrāfijas par Balvu slimnīcu un tās darbiniekiem, Bērzpils ambulanci u.c.

Tapa 4 digitālās izstādes un 10 kolekcijas.

- Novadpētniecības krājums

Novadpētniecības lasītavas krājums šī gada laikā tika papildināts ar dažāda veida materiāliem:

- 1) Grāmatām, brošūrām (25), kartēm, tūrisma brošūrām (6), CD diskam (4), DVD disku (1)
- 2) Tematiskā mape “Balvi” (Balvi 19.gs. beigās – 20.gs.sākumā (par Latgales partizānu pulku, Balvu muižu u.c.)), kā arī daudzas citas tika papildinātas ar laikrakstu, grāmatu, žurnālu izdrukām no periodika.lv
- 3) Tika uzņemtas digitālas fotogrāfijas (no arhīva materiāliem par Balvu gaļas kombinātu, Benedikta Skrindas grāmatu vāki un dažas iekšlapas);
- 4) Krājums tika būtiski papildināts ar skenētām fotogrāfijām par Balvu reģiona medicīnas iestādēm un to darbiniekiem (piem., Balvu slimnīcu u.c.).

Atkarībā no materiālu veida krājums tiek uzglabāts –

- plauktos (grāmatas, diski, fotogrāfiju albūmi u.c.),
- personāliju un tematiskajās mapēs (kopijas un izdrukas no laikrakstiem, žurnāliem u.c.),
- datora cietajā diskā (skenētie materiāli),
- lokālajā tīklā (materiāli no virtuālās pastaigas pa pagājušo gadsimtu laikrakstiem), serveris (novadpētniecības katalogs un kultūrvēstures datubāze).

Turpinām veidot novadpētniecības datubāzi, kurā pašreiz ir 19 422 ieraksti. 2016.gadā tā papildināta salīdzinoši maz - izveidoti 1 060 analītiskie ieraksti. 236 ierakstus no tiem veidojusi Viļakas novada bibliotēkas darbiniece izrakstot vietējo novada laikrakstu “Viļakas Novadā”. Iekavēta ir “Vaduguns” izrakstīšana (apmēram 6 mēneši).

Visiem ierakstiem no “Vaduguns” pievienota URL saite uz laikrakstu PDF formātā “Balvu reģiona Kultūrvēstures datu bāzē”, bet ierakstiem no izdevumiem “Balvu Novada Ziņas” un “Kurmenīte” – saite uz izdevumiem pašvaldību mājas lapās. Saite vai anotācija ir 695 ierakstiem.

Aizvadītajā gadā datubāzei pievienoti 88 ieraksti, kuros aprakstīti videoieraksti, fotogrāfijas vai nepublicēti materiāli.

	2014.gads	2015.gads	2016.gads
Pievienoti jauni ieraksti	1 357	1 580	1 060

DIGITALIZĀCIJA, DIGITĀLIE RESURSI UN TO VEIDOŠANA

Pārskata periodā izveidotas 4 virtuālās izstādes un novadpētniecības katalogā tika noformētas 10 digitālās kolekcijas. Visas ir brīvi pieejamas bibliotēkas mājas lapā (www.balvurcb.lv).

4 virtuālās izstādes:

- 1) 1991.gada barikādēm – 25 (34 slaidi)
- 2) Reiz Balvu muižā... (17 slaidi)
- 3) Apceļo Balvu novadu! (56 slaidi)
- 4) Latgales partizānu pulks (65 slaidi)

Virtuālā izstāde “Apceļo Balvu novadu!” tapa sadarbībā ar Balvu Tūrisma informācijas centru, pārējās tika veidotas, izmantojot novadpētniecības lasītavā un periodika.lv pieejamos materiālus.

Lielākā daļa digitālo kolekciju noformētas sadarbojoties ar reģiona bibliotēkām (Upītes b-ku, Briežuciema b-ku, Rekavas b-ku, Medņevas b-ku, Vīksnas b-ku), kas iesūtīja sev pieejamos novadpētniecības materiālus par konkrētu tēmu.

10 digitālās kolekcijas:

- 1) Briežuciema etnogrāfiskais ansamblis (41 vienība)
- 2) Vokālists Jānis Kļaviņš (9 vienības)
- 3) Kordinģente un pedagogs Emīlija Slišāne (39 vienības)
- 4) Rekavas vidusskolas direktors Jānis Dortāns (13 vienības)
- 5) Balvu pareizticīgo baznīca (8 vienības)

- 6) Balvu muiža (19 vienības)
- 7) Padomju saimniecība “Medņeva” (15 vienības)
- 8) Vīksnas ciema lauku kapela un “Aizezeres muzikanti” (13 vienības)
- 9) Balvu slimnīca (18 vienības)
- 10) Feļetonists Pēteris Kuļšs (Cērpiņu Blauzga) un viņa daiļrade (43 vienības)

KRĀJUMA KVALITĀTES, AKTUALITĀTES, ATTĪSTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

Novadpētniecības lasītavā var atrast vecākus (vecākais izdevums 1911.gadā Rēzeknē J.Jassas izdotā “Bišu kūpšona”) un jaunākus (izdoti 2016.gada nogalē) novadnieku daiļdarbus un pētījumus. Piemēram minēšu dažus interesantākos un nozīmīgākos 2016.gada jaunieguvumus. Inetai Atpilei-Juganei ir iznākusi interesanta dizaina dzejas grāmata “Mūdyņnuot muokuļus”, kur katru dzejoli papildina māšas Aritas Atpiles-Donas fotogrāfijas, un katrā lapā ir izgriezts mākonis. Unikāli un apjomīgi pētījumi ir iznākuši Irēnai Šaicānei par sporta vēsturi mūsu pusē “Sports Ziemeļlatgalē: ceļš līdz olimpiskajai medaļai” un Valentīnai Kašai par Balvu novada Briežuciema pagasta vēsturi un cilvēkiem - “Briežuciems”.

Katru gadu informācija tematiskajās un personāliju mapēs tiek papildināta, šo procesu daļēji veicina lasītāju interesējošās tēmas un jautājumi. Uzziņām vispirms tiek pārskatīta lasītavā pieejamā informācija – gadījumā, ja tās trūkst vai tā ir nepilnīga, to iegūstam, sadarbojoties ar bibliotēkām, muzejiem, novadpētniekiem, novadniekiem u.c., izmantojot LNB veidotos digitālos resursus.

IZMANTOJUMS

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir pieaudzis Novadpētniecības lasītāju apmeklējums (99 apmeklējumi šogad, 2015 – 89, 2014 - 65), kā arī izsniegumu skaits (115 izsniegumi - 2016, 86 - 2015, 78 – 2014). Aktīvākais lasītavas izmantošanas periods bija no februāra līdz aprīlim, kas sakrīt arī ar semestra, bakalaura, maģistra darbu izstrādes periodu studentiem. Darbi tika rakstīti par futbola vēsturi, nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, Kupravas rūpnīcu u.c.

Novadpētnieki pētīja P.Sprudzāna un H.Logina npublicētos materiālus, interesējās par Balinavas baznīcas vēsturi, Eglaines pamatskolas vēsturi u.c.

NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA POPULARIZĒŠANA

1) tematiskie pasākumi:

*Virtuālā pastaiga pa pagājušo gadsimtu Balviem (periodika.lv digitalizēto laikrakstu lappusēs). Mājīgā atmosfērā, baudot tēju vai kafiju, visa februāra un marta garumā klausītāju grupas varēja pieteikties uz stundu garo bibliotēkas direktores Rutas Cibules saistošo stāstījumu par Balviem, balveniešiem un viņu problēmām, priekiem un bēdām, kas caurvij 19. gs. beigas un 20. gadsimta sākumu, kas tika papildināts ar speciāli atlasītiem un sakārtotiem rakstiem no periodika.lv. Tika secināts, ka laiki mainās, taču dažas lietas pilsētā un pasaulē paliek nemainīgas (tualešu trūkums, pirmsvēlēšanu kaislības, bēgļi u.c.);

*Feļetonistam Cērpiņu Blauzgam - 130 (kolēģi 13.oktobrī tika aicināti uz informatīvu kafijas pauzi, kuras laikā guva ieskatu šīs personības biogrāfijā un daiļradē – aplūkoja portretu, rakstus par viņa biogrāfiju, priekšā tika nolasīti feļetoni “Deputats”, Enciklopedija”);

*Ieskats virtuālajā izstādē “Latgales partizānu pulks” (valsts svētku ieskaņās kolēģiem lasītavā tika demonstrēti un komentēti slaidi no virtuālās izstādes, kuru vēlāk ikviens lasītājs varēja aplūkot 1.stāva vestibila ekrānā);

*Balvu mediķu atmiņu pēcpusdiena;

*Novadpētniecības lasītavas jaunieguvumu 2016 apskats (oktobra beigās kolēģi tika iepazīstināti ar diskkiem, bukletiem, grāmatām, kas ir papildinājuši novadpētniecības lasītavas krājumu 2016. gadā);

2) Novadnieku (Mikeļa Bukša (1.jūnijs), Pītera Apšinīka (29.jūn.), Bruno Vilka (6.nov.) u.c.) dzimšanas datumos draugiem.lv un facebook.lv tika publicēti ieraksti par katru, kas sastāvēja no 1-3 fotogrāfijām, īsa ievada un atsaucis uz kultūrvēstures datu bāzi un novadpētniecības katalogu, kur var atrast vai arī papildināt sev zināmo informāciju par šo cilvēku biogrāfijām un daiļradi.

3) Jaunāko publikāciju, par novadniekiem un reģionu, popularizēšana sociālajos tīklos (draugiem.lv un facebook.lv), un aicinājums tos lasīt lasītavā.

Sadarbība novadpētniecības jomā ar novadpētniekiem (Franci Slišānu, Juri Cibuli u.c.), ar novadniekiem (Edīti Gorkinu, Dainu Parisu u.c.), Balvu Novada muzeju, Balvu TIC, reģiona bibliotēkām (Briežuciems, Bērzpils, Tilža, Bērzkalne, Upīte), Liepnas bibliotēku.

JAUNINĀJUMI NOVADPĒTNIECĪBAS DARBĀ

Lielisks palīgs novadpētniecības darbā ir RTA (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas) izstrādātās 2 datorspēles (“Aizej tur, nezin kur, atnes to, nezin ko”, „Iepazīsimies/Īsapazeisim”), kuras atraktīvā veidā piedāvā iepazīt Latgales pilsētas, pagastus un ciemus, kā arī latgaliešu kultūru un tās darbiniekus (Raini, Franci Ķempu, Franci Trasunu u.c.).

- Datorspēle “Aizej tur, nezin kur, atnes to, nezin ko” (Pieejama: <http://futureofmuseums.eu/lv/games/>) ir veidota, izmantojot starptautiski pazīstamu pasakas sižetu, kurš māca senu dzīves patiesību. Visbiežāk, apceļodams tālas zemes, cilvēks (varonis) nonāk atpakaļ savā dzimtajā vietā, tiesa, nomainot savu nabadzīgo būdiņu pret ķēniņa pili, tā paužot pārliecību, ka arī bagātībai, noteiktam sociālam stāvoklim ir jēga tikai savā dzimtajā pusē.

Spēles mērķis ir ceļojot pa Latgales pilsētām, ciemiem, apzināt spilgtākās šo vietu atšķirības zīmes, iemācīties kādu trāpīgu latgalisku izteicienu un pārbaudīt savas dedukcijas spējas – kā no detaļām tikt pie „laimes rata” piešķirtās balvas.

Spēles netiešais mērķis ir rosināt interesi par Latgales konceptiem, zīmīgiem kultūras, vēstures, ģeogrāfijas, sabiedriskās dzīves objektiem, kas ir svarīgi latgalieša identitātes apjausma.

No Balvu reģiona vietām spēlē iekļauti Balvi, Viļaka, Baltinava.

- Datorspēle „Iepazīsimies/Īsapazeisim” ir izstrādāta sadarbībā ar uzņēmumu SIA „Soaphog”. Spēle ir veltījums Latgales kongresa simtgadei (2017) un Latvijas simtgadei (2018). Spēles laikā interesentiem būs iespēja apzināt: Latgales kultūrvēsturei 33 zīmīgas personas; iepazīt 19.gs. beigu – 21.gs. tipiskas darba, studiju vides, kas kalpojušas par atklājumu un sasniegumu vietu pazīstamākajiem no Latgales nākušajiem zinātniekiem, māksliniekiem, sabiedriskajiem darbiniekiem, garīdzniekiem; apjaust slavenību sasniegumus, būtiskākos atklājumus un atziņas; iejusties slavenību dzīvēs, izmēģinot arī viņu hobijus. Tai pievienotas 5 minispēles, kas atklāj Latgales ievērojamo cilvēku hobijus.

NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI

- 1) Par atsevišķiem laika posmiem, kaut vai 19.gs.-20.gs.sākumu, trūkst informācijas vai tā nav pieejama. Risinājums – informācijas vākšana muzejos, arhīvā, LNB reto izdevumu nodaļā, sadarbība ar novadpētniekiem, novadniekiem, LNB digitalizēto materiālu izmantošana;
- 2) Savāktās informācijas pieejamība. Risinājums – novadpētniecības kataloga ierakstu pilnveidošana, anotāciju pievienošana ierakstiem novadpētniecības katalogā, kataloga popularizēšana);
- 3) Krājumā ietverto veco grāmatu (tās, kuras izdotas līdz 1940.gadam), laikrakstu uzglabāšana un saglabāšana. Risinājums – digitalizācija, kopēšana;
- 4) Krājumā arī ir daļa fotogrāfiju ar neatpazītiem cilvēkiem, vietām. Risinājums – tikšanās ar novadniekiem, kuri varētu tās atpazīt.

GALVENIE SECINĀJUMI PĀRSKATA PERIODĀ, NĀKOTNES PROGNOZES, VAJADZĪBAS

- 1) Novadpētniecība ir ļoti specifiska joma, kam ir samērā mazs interesentu loks. Taču tie, kurus tā interesē, ir savas lietas entuziasti.
- 2) Trūkst metodiskā materiāla novadpētniecības jomā, kur būtu definēti jēdzieni, kas īsti ir kas (piem., digitālā kolekcija).
- 3) Digitalizēto datu uzglabāšanas jautājums: drošība, ilgtspēja. (Vai paralēli atstāt glabāšanā papīra formāta materiālus (piem., avīžrakstu kopijas)? Vai saglabāt izdrukas no interneta vietnēm, e-žurnāliem?)

9. PROJEKTI

Tabula “Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
“Video materiāla pievienošana Balvu reģiona Kultūrvēstures datu bāzes ierakstiem”	Valsts Kultūrkapitāla fonds	550 eiro	Tā kā bibliotēkas direktores Rutas Cibules rīcībā bija liels daudzums vēsturisku video materiālu no Balvu rajona padomes Kultūras nodaļas realizētajiem projektiem nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai, un filmētais materiāls no personīgajiem un citiem arhīviem (filmētais materiāls aptver laika posmu no	Atbalstīts

			1998.gada līdz 2009.gadam), tad radās ideja par video fragmentu sagatavošanu. Projekta laikā tika atlasīti, sagatavoti un Kultūrvēstures datu bāzes ierakstiem pievienoti 34 video fragmenti ar tautas muzikantu vai teicēju uzstāšanos.	
Latgales ceļš pretī Latvijas Valstij (1915-1920). Lektorijs Ziemeļlatgales kultūras un izglītības darbiniekiem.	Valsts Kultūrkapitāla fonds	370 eiro	Lektorijs sastāvēja no 5 lekcijām. Katras lekcijas garums bija 5 akadēmiskās stundas. • Latvijas valstiskuma veidošanās un Latgales loma tajā. (dr.hist. Inese Runce) 24.septembris • Latgales ceļš uz Latvijas valsti. Izvēles alternatīvas. (dr.hist. Henriks Soms) 1.oktobris • Reliģiskais faktors Latgalē Latvijas valstiskuma veidošanās kontekstā (dr.hist. Eccl. Andris Priede) 15.oktobris • Zemes jautājums Latgalē (dr.hist. Vladislavs Malahovskis) 12.novembris • Latgale citu Latgalē dzīvojošo tautību skatījumā (dr.philol. Valentīns Lukaševičs) 3.decembris Lektorija dalībnieku skaits sasniedza 59, katrā lekcija klāt esot vidēji 43 dalībniekiem.	Atbalstīts
Lielā lasīšanas skola - 2016	Latvijas Mobilais Telefons	609 eiro	Mūsu bagātība ir tautas ētikās un estētiskās vērtības, kas koncentrētā un spilgtā veidā atrodams latviešu literatūras klasikā. Projekta mērķis-pievērst plašu sabiedrības uzmanību Annas Brigaderes daiļradei un dzīves gājumam 155 dzimšanas dienas atcerē. Projektā paredzētas aktivitātes divās kārtās. Pirmā, eseju konkurss, iesaistot 4.-11.klašu skolēnus no Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadiem. Otrā, viktorīna, kurā piedalās eseju konkursa uzvarētāji. Konkursa dalībniekiem tiek paredzētas naudas un veicināšanas balvas.	Neatbalstīts

10. PUBLICITĀTE

BIBLIOTĒKAS TĒLA VEIDOŠANA, PUBLICITĀTE, SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PAR BIBLIOTĒKAS FUNKCIJĀM, PAKALPOJUMIEM

Sabiedrības informēšanā un bibliotēkas aktivitāšu popularizēšanā izmantojam jau ierastos ceļus, kā arī meklējam jaunus –

- Par aktualitātēm un pasākumiem bibliotēkā var lasīt bibliotēkas mājas lapā www.balvurcb.lv, Balvu novada mājas lapā www.balvi.lv, sociālajos tīklos www.draugiem.lv un www.facebook.lv. Ziemeļlatgales laikrakstā „Vaduguns” 23 publikācijas, pašvaldības izdevumā „Balvu novada ziņas” 11 publikācijas, 2 sižeti Latgales Reģionālā televīzijā, intervija Latgolas Radejā.

BIBLIOTĒKAS INFORMĀCIJA TĪMEKLĪ

sociālie tīkli	2015	2016
www.draugiem.lv	1489	21609
www.facebook.lv	13355	24135
	14844	45744

Rudenī sociālajā portālā www.facebook.com un www.draugiem.lv uzsākām rubriku “Laikrakstos rakstīja...”, kur ievietojam rakstus par Balviem no LNB digitālās bibliotēkas www.periodika.lv. Publikācijas tiek ievietotas vismaz 2 reizes mēnesī, lai rosinātu interesi par Balvu vēsturi un popularizētu LNB digitālos resursus.

VEIKSMĪGĀKIE BIBLIOTĒKU POPULARIZĒJOŠIE PASĀKUMI

Pārskata gadā līdzās plānotajam pasākumu klāstam tika īstenota virkne ienākošo piedāvājumu. Šādas *ašās idejas* ikdienas darbā ienes azartu un liek pārbaudīt darbinieku mobilizēšanās spējas un sniedz gandarījumu.

Ašās idejas – piedāvā, izvērtējam, piedalāmies/ īstenojam - skrituļošana, nieres, A12

Aprīlī sadarbībā Latvijas Nieru un Multiorgānu aizstājterapijas asociāciju bibliotēkas telpās pulcinājām interesentus, kas vēlējās saņemt bezmaksas informāciju un konsultāciju par nieru veselību. Atbraukušie mediķi strādāja 4 bibliotēkas telpās. Gaidot savu kārtu, cilvēki uzkvējās lasītavā, kas bija laba reklāma šim bibliotēkas pakalpojumam. Nieru dienā piedalījās 52 interesenti.

Balvu Centrālajā bibliotēkā

Tirgus ielā 7, Balvos

2016.gada 26.aprīlī no 12:00-15:00

„Nieru diena Balvos”

Aicinām jebkuru, kurš interesējas par savu veselību, **bez maksas** -

- ✓ saņemt ārsta – nefrologa konsultāciju;
- ✓ uzzināt savu nieru skaitli, asinsspiedienu, hemoglobīna un cukura līmeni;
- ✓ gaidot savu kārtu uz konsultāciju, lasītavā iepazīties ar jaunākajiem periodikas izdevumiem.

12.00 – 12.30 – Lekcija “Ko dara nieres? Kā saglabāt labu nieru funkciju līdz sirmam vecumam?”

12.45 – 15.00 – Sarunas, nefrologu konsultācijas, praktiski padomi, informatīvais materiāls.

Ja Jums ir 65 gadi un vairāk, paaugstināts asinsspiediens, cukura diabēts, ja kādam no ģimenes locekļiem ir bijušas nieru slimības vai arī Jūs ilgstoši lietojat pretsāpju līdzekļus, **izmantojiet iespēju uzzināt par savu nieru darbību** (aicinām ņemt līdz arī iepriekš veikto analīžu rezultātus, ja tādi ir).

Oktobrī Balvu Valsts ģimnāzijas jauniešu grupa organizēja aktivitāti ”Steidzies skrituļot!” izvēloties aktivitātei ielu pretī bibliotēkai. Neliela, bet pozitīva reklāma bibliotēkai. Ar jauniešiem vienojāmies kaut ko līdzīgu organizēt Bibliotēkas nakts pasākumā.

Novembrī ar lasītājiem un interesentiem vēlējās tikties žurnāla “A12 – Ceļš uz Latgali” redakcija, kurā mūspuses ļaudis ir bieži rakstu un publikāciju varoņi. Žurnāls A12 jau iemantojis lasītāju interesi, taču pēc sarunas ar redaktori Ināru Groci un ģeogrāfu Ivaru Matisovu, ceram uz vēl lielāku interesi par šo izdevumu.

Tradicionālie Pasākumi – bibliotēkas nakts, grāmatu svētki

Pie veiksmīgiem pasākumiem noteikti pieskaitāmi gada lielie notikumi – Bibliotēkas nakts un Grāmatu svētki. Šie ir jau ar pamatīgumu nostiprinājušies notikumi, kurus gaida.

Bibliotēkas nakts – “Sprīdītis: Un es iešu, un iešu!”. Pasākuma vienojošais elements gada gaviļnieces Annas Brigaderes luga “Sprīdītis”. Pēc pasākuma jāsecina, ka īpaša reklāma šim notikumam vairs nav nepieciešama – bibliotēka mudžēja no 160 apmeklētājiem. Pārliecinājāmajos pasākumā par labām lietām – vēstuļu rakstīšana ar roku un nosūtīšana pa pastu patīk gan lieliem, gan maziem. Cilvēkiem patīk satikties ar kādu autoru vai mūsu puses autoru. Pārskata gadā tas bija novadnieks, grāmatas “Parādu piedzinēji” autors Aldis Bukšs. Pasākuma neatņemama sastāvdaļa ir arī orientēšanās uzdevuma pildīšana, kas šajā reizē bija “Palīdzi Sprīdītim uzveikt Lutausi”.

BIBLIOTĒKU NAKTS - 2016
ORIENTĒŠANĀS SPĒLE "PALĪDZI SPRĪDĪTĪM UZVEIKT LUTAUSI!"

ORIENTĒŠANĀS SPĒLES UZDEVUMS:

LŪDZU, pēc **STARTA** brīvā izvēles secībā atrod **deviņus Sprīdīša "labos spēkus"** pēc redzamajām **kontrolpunktu fotogrāfijām**, kuri atrodas kartē ar sarkano līniju ierobežotajā Balvu pilsētas skvēra teritorijā un atzīmējies tajos!

UZMANĪBU!!! Arī Lutausis ir skvērā izvietojis savus **sešus "jauno spēku" viltus kontrolpunktus**, kuri nav redzami fotogrāfijās, tajos dalībnieki atzīmēties nedrīkst!

Kad esi izpildījis uzdevumu, dodies atzīmēties uz **FINIŠU!**

Hei, hei! Klāt Bibliotēku nakts!

Šis gads ir Annas Brigaderes 155 jubilejas zīmē. Aicinām svinēt bibliotēku nakti ar autorei tēlu Sprīdīti.

Sprīdītis teic: **"Un es iešu, un iešu!"** Mēs ceram, ka arī mūsu bibliotēkas uzticīgie un čaklie apmeklētāji domā tieši tāpat!

Tāpēc gaidām Jūs visus – lielus un mazus, mammas un tētus, vecmāmiņas un vectētiņus.

Atradīsim interesantas lietas un darbošanās bibliotēkā

22.aprīlī no plkst.18.00 – 21.00.

"Āre, karote!"

Karošu grebšana – meistars Ēriks Kanaviņš

"Spēlēsimies un spēlēsim!"

Stāsti, galda spēles, krāsošana, zīmēšana, rotaļas, sarunas, dziesmas, mīklas.

Animācijas filma "Sprīdītis"

18.30 "Laimes zemē" /Diskusijā: ceļojumu piedzīvojumi, pieredze, ieteikumi /

Meža mātes veicamo darbiņu istaba: **"Nu es Tev par dūšu drošu arī tagad algu došu!"**

Krustvārdu mīklas, Literārais LOTO - **"Iepazīsties Sprīdītis!"**

19.00 Tikšanās ar Aldi Bukšu, grāmatas "Parādu piedzinēji" autoru

"Vēstule no Laimīgās zemes" - uzraksti vēstuli sev dārgam cilvēkam un nosūti to!

"Cīņa ar Lutausi" - Orientēšanās sacensības Balvu skvērā.

Tava bibliotēka

Grāmatu svētkus Balvos svinējām kopā ar Zvaigzni ABC, grāmatu autoriem - Astru Bāru, Ingrīdu Strodu, Velgu Vītolu, Aivaru Kļavi, Ilzi Zveju, Dzintaru Tilaku, Anitu Paegli, Sabīni Košeļevu, Mudīti Treimani, Līnu Ivanovu. "i-Zvaigznes" mācībspēki dalījās zināšanās ar mūsu reģiona apmēram 50 pedagogiem. Šos svētkus atkal izvērsām daudzpusīgāk ģeogrāfiskā ziņā par tikšanās vietām izvēloties ne tikai Balvu pilsētu, bet arī tuvākās novada pagastu teritorijas. Autori brauca uz Kubulu, Tilžas, Rugāju, Bērzkalknes pagastiem. Šīs ikgadējās kopā būšanas sniedz prieku klausītājiem un arī pašiem autoriem. Izaicinot orientēties gribētājus, svētkos sportisku azartu radīja Aigars un Ingūna Andersoni. Svētkos piedalījās 580 dalībnieki.

Azarts pa Novadpētniecības līniju

Par veiksmi uzskatām darbinieku un sabiedrības aizrautību lokālās vēstures izzināšanā. Pārskata gads bija piesātināts ar sarunām par medicīnu. Patīkami vērot kolēģi brīdī, kad acīs iemirdzas dzirksts, kad ir atrasts kāds pavediens, kāda informācija, lai pētāmais materiāls taptu pilnīgāks. Savāktais materiāls par 15 mediķiem ievietots kultūrvēstures datu bāzē. Lai iepazīstinātu ar bibliotēkas veikto darbu un pie reizes godinātu ilggadējos mediķus, 16.novembrī aicinājām viņus un viņu tuviniekus uz kopēju pasākumu, tā turpinot iepriekšējos gados iesākto pasākumu ciklu “Pārlūkojot Kultūrvēstures datu bāzi”. Pasākums bija sirsnīgs atkalredzēšanās prieks un dalīšanās atmiņās. Šie pasākumi vajadzīgi arī pētītājiem, jo rodas apliecinājums – jā, kādam tas, ko daru ir nepieciešams! Rodas atgriezeniskā saite.

Pilsētas dzimšanas dienas mēnesim plānotais pasākums tiek realizēts visu gadu – “Virtuālā pastaiga pa pagājušā gadsimta avīzēm žurnāliem” tika sagatavota izmantojot digitālo bibliotēku www.periodika.lv un piedāvāta Balvu pilsētas 88 un Balvu muižas 250 gadu jubilejas reizē. Taču jubilejai gatavoto pastaigu turpinājām līdz pat gada beigām. Ik palaikam parādījās kāds interesentu pulciņš, kas vēlējās doties pastaigā. Pastaigās devāmies 9 reizes, pavisam 53 dalībnieki.

Tikšanās ar autoriem

Tikšanās ar vēstures skolotāju, grāmatas “Sports Ziemeļlatgalē: ceļš līdz olimpiskajai medaļai” autori Irēnu Šaicāni.

Tikšanās ar novadnieku, grāmatas “Parādu piedzinēji” autoru Aldi Bukšu.

“Sveiki, te Māra!” – tikšanās ar Māru Zālīti. Māras Zālītes vārds komentārus neprasa, tāpēc pasākuma telpai vajadzēja būt lielākai kā bibliotēka spēj nodrošināt. Tikšanos organizējām Balvu Novada muzeja Velvju zālē. Pasākumu apmeklēja 80 klausītāji – skolēni un pieaugušie. Radās tāda senu Dzejas dienu sajūta, cik daudziem pieaugušajiem bija svarīgi tur būt, piedalīties un dzirdēt Māras domas par dzeju, latviešu literatūru, autoriem šobrīd. Bija mūzika, bija Māras lasījumi, bija garīga piepildījuma sajūta.

Izstādes zālē

Pārskata perioda izstāžu grafiks bija piesātināts un veidojās viegli. Izstādes mainās ik pēc mēneša. Priecē tradicionālie sadarbības partneri, kas izvēlas mūsu bibliotēku par savu darbu

parādīšanas vietu. Tie ir Balvu mākslas skolas kolektīvs ar ikgadējo izstādi “Kopā” un Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola. Katru gadu Grāmatu svētku ietvaros pie mums viesojas arī kāds no bērnu grāmatu ilustratoriem. Pārskata gadā priecājāmies par Anitas Paegles darbiem. Pārbaudījums izstādes noformēšanā bija skolotāja Nikolaja Gorkina filatēlijas izstāde “Dzīvnieki Sarkanajā grāmatā”.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Bibliotēkas sadarbības partneru loks nav būtiski mainījies. 2015.gadā novada administrācijā notika atsevišķas izmaiņas vadības līmenī, kas būtiski uzlaboja bibliotēkas iespēju 2016.gadā komunicēt ar novada izpildvaru. Bibliotēkas direktore ir iekļauta darba grupā konkrētu pārrobežas sadarbības projektu sagatavošanai Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības projektu programmā.

Nemot vērā novadpētniecības darba virzienu 2016.gadā nostiprinājusies sadarbība ar vairākām iedzīvotāju veselību sargājošām institūcijām, tai skaitā Balvu- Gulbenes slimnīcu apvienību.

12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

SITUĀCIJAS APRAKSTS, KOPAINA PĀRSKATA PERIODĀ

Balvu Centrālā bibliotēka ir metodiskā un konsultatīvā darba centrs 22 Balvu reģiona pašvaldību publiskajām bibliotēkām. Līgums par sadarbību, reģiona funkciju veikšanu un finansēšanu noslēgts ar trīs novadu -Baltinavas, Rugāju, Viļakas domēm.

REĢIONA GALVENĀS BIBLIOTĒKAS VEIKTIE METODISKIE PASĀKUMI UN KONSULTĀCIJAS, ĪSTENOTIE PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES UN PIEREDZES APMAIŅAS PASĀKUMI

Metodiski konsultatīvais darbs organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursi, semināri, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumi.

Galvenie uzdevumi, kas veikti 2016.gadā :

- profesionālās pilnveides pasākumu – semināru, kursu organizācija gada garumā reģiona bibliotēku darbiniekiem;

- piedalīšanās LBB aktivitātēs: Latvijas bibliotekāru konferencē Rīgā, Latgales bibliotekāru konferencē;
- praktiskuma nodarbības jaunajai darbiniecei Balvu novada Vīksnas pagasta bibliotēkā;
- bibliotēkā darba pārraudzība Balvu reģiona publiskajās bibliotēkās;
- praktiskas un konsultatīvas palīdzības sniegšana, apmeklējot reģiona bibliotēkas uz vietām;
- pagastu bibliotēku statistikas datu apkopošana un analīze par iepriekšējo pārskata gadu ;
- publisko bibliotēku statistikas datu kontrole un labojumi Latvijas digitālās kultūras kartes informācijas sistēmā; pārskata sagatavošana LNB Bērnu literatūras centram par darbu ar bērniem un jauniešiem pagastu bibliotēkās;
- kopsavilkumu sagatavošana gada garumā augstākstāvošām institūcijām – Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centram, Bērnu literatūras centram, Kultūras informācijas sistēmu centram; LNB Kompetenču attīstības centram; Latvijas bibliotekāru biedrībai; „Lauku bibliotēku atbalsta biedrībai ” u.c.
- kopsavilkumi par Balvu reģiona bibliotēku paveikto E- prasmju nedēļā; Bibliotēku nedēļā; Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļā;
- Kultūrvēsturisko studiju brauciena organizēšana;
- metodisko materiālu krājuma papildināšana. Profesionālo elektronisko resursu, preses, Latvijas Nacionālās bibliotēkas bibliotēku un informācijas zinātņu lasītavas jaunieguvumu popularizēšana;
- LNB Bibliotēku attīstības centra un citu institūciju semināru, kursu apmeklējumu koordinācija.

Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki reģiona bibliotēku darbiniekus konsultē par jebkuru bibliotēkā darba jautājumu gan telefoniski, gan klātienē, gan caur e-pastu.

Konsultāciju tēmas:

- krājuma komplektēšana, kārtojuma sistematizācija
- bibliotēkas dokumentācija: krājuma summārā un individuālā uzskaitē
- inventarizācijas
- dokumentu izstrāde: nolikums, izmantošanas noteikumi, Krājuma komplektēšanas koncepcija
- gada pārskati – statistikas pārskata, teksta atskaites sagatavošana
- datu ievade Latvijas digitālās Kultūras kartes informācijas sistēmā (LDKK): publiskās un skolu bibliotēkas
- bibliotēkas darba plānošana – attīstības plāns vidējam termiņam, gada un mēneša plāns

- elektroniskais katalogs, darbība dažādos moduļos.

Balvu CB komplektēšanas un apstrādes nodaļas darbinieces pārskata gadā apmācīja četrus pagastu bibliotekāres veikt iespieddarbus norakstīšanu, un nodošanu uz citu krājumu ALISĒ:

- Balvu novada Bērzpils pagasta bibliotēka;
- Balvu novada Vīksnas pagasta bibliotēka;
- Rugāju novada Lazdukalna bibliotēka;
- Viļakas novada bibliotēka.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centram, sagatavots pārskats par **Balvu reģiona** publisko bibliotēku darbību 2015.gadā, bet LNB Bērnu literatūras centram par darbu ar bērniem un jauniešiem lauku bibliotēkās.

Apkopots visu Balvu reģiona bibliotēku (piedalījās 23 bibliotēkas) lasītāju vērtējums populārākajām grāmatām konkursam „**Lielā lasītāju balva 2016**”.

Informācija e-pastā no LR Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļas, LNB, LNB Bērnu literatūras nodaļas, LBB, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra, LNB Kompetenču attīstības centra, Kultūras informācijas sistēmu centra operatīvi tiek pāradresēta visām Balvu reģiona pagastu bibliotēkām.

Regulāri bibliotēku vadītāji tiek informēti par kursiem un semināriem, par iespējām piedalīties dažādu fondu projektu konkursos un citiem pasākumiem.

Balvu reģiona bibliotēkas tiek apmeklētas reizi gadā, nepieciešamības gadījumā arī biežāk. Ja ir nepieciešams, uz bibliotēkām izbrauc arī datorspeciālists.

Balvu Centrālās bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	24.02.	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar VID un LAD	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem -VID EDS konsultācijas; -LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmas pakalpojumu izmantošana; -Individuālās konsultācijas e-pasta izveidē; -Darbs SBA modulī elektroniskajā katalogā.	31	3 stundas

2.	17.03	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem -Dzimtas koka veidošana; -I. Šaicānes grāmatas “Sports Ziemeļlatgale: ceļi līdz Olimpiskajai medaļai” pārlapošana.	24	3 stundas
3.	24.05.	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar pieaugušo neformālās izglītības centru “Azote” un Latvenergo Klientu apkalpošanas centru Elektrum.	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem -Infografikas iespēju izmantošana; -Latvenergo Klientu apkalpošanas portāls Elektrum.lv.	26	5 stundas
4.	15.-16.07. Kuldīga	Kuldīgas reģionā bibliotēkās	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar Kuldīgas galveno bibliotēku	Kultūrvēsturisko studiju brauciens uz Kuldīgas galveno bibliotēku, Rendas un Ēdoles pagasta bibliotēkām.	32	2 dienas
5.	05.10.	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem -V.Kašas grāmatas “Briežuciems(1941-2014)”pārlapošana; -Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāze; -Aktualitātes novadpētniecības darbā.	36	4 stundas
6.	07.12	Balvu muižā	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar	Kursi “Improvizācijas teātra spēļu metodikas pielietojums pasākumu veidošanā bibliotēkā”.	28	6 stundas
7.	20.12.	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem - Zināšanu pilnveidošana darbam ar Microsoft Excel; -Iepazīšanās ar RTA datorspēli “Īsapazeisim”; -Bilingvālais izziņas un mācību materiāls ”Viļakys ticiējumi”.	28	5 stundas
8.	24.09-03.12.	Balvu Novada muzejā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs ”Latgales ceļš pretī Latvijas valstij (1915-1920). Lektorijs Ziemeļlatgales kultūras un izglītības	59	25 stundas

				darbiniekiem” .		
				5 lekcijas:		

Pārskata gada vasarā Balvu Centrālā bibliotēka organizēja Kultūrvēsturisko studiju braucienu uz Kuldīgas novadu. Apmeklējam Kuldīgas Galveno bibliotēku, Rendas pagasta bibliotēku, Ēdoles pagasta bibliotēku. Apskatījām kultūrvēsturiskos objektus Ēdoles pili, Īvandes ūdenskritumu un apmeklējam M.Vagnera vīna dārzu un vīnotavu. Vakarā iepazīnām Kuldīgu un baudījām pilsētas svētkus, otrā dienā atceļā priecājamies Tukuma Rožu svētkos. Katrs bibliotekārs, kurš piedalījās kultūrvēsturisko studiju braucienā, guva nepieciešamās atziņas sava darba pilnveidošanai un uzlabošanai, bibliotēkas noformējumam. Kā kolēģi atzina, interesanti esot uzzināt citu bibliotekāru pieredzi darbā ar lasītājiem, it sevišķi bērniem Kuldīgas galvenajā bibliotēkā.

IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU BIBLIOTĒKU PĀRRAUDZĪBA

BIS Alise ir reģistrētas 14 skolu bibliotēkas, bet vairākām bibliotēkām ir rekatalogizēti vien pāris izdevumi. Daudzām bibliotēkām rekatalogizācijas darbs ir apstājies un nekāda komunikācija ar Balvu Centrālo bibliotēku nenotiek. BIS Alise administratorei ar darba jautājumiem vēršas 3 skolu bibliotēkās – Balvu Valsts ģimnāzijas, Viļakas Valsts ģimnāzijas un Rekavas vidusskolas bibliotēkās. Aizvadītajā periodā ļoti aktīvi rekatalogizācijas darbu un lasītāju datu ievadīšanu veica Rekavas vidusskolas bibliotēka un augusta beigās uzsāka arī lietotāju elektronisko apkalpošanu. Līdz ar to visbiežākā komunikācija sanāca ar šīs skolas bibliotekāri.

SADARBĪBA AR CITĀM IESTĀDĒM (METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA JOMĀ)

LNB Bibliotēku attīstības centrs, LNB Bērnu literatūras centrs, Kultūras informāciju sistēmu centrs, Tieto Latvia.

PIELIKUMI

- Pēc izvēles (preses apskats, bibliogrāfija, pasākumu saraksts/tabula, izstāžu saraksts/tabula, fotogrāfijas, pasākumu scenāriji, aptaujas anketu paraugi, projektu apraksti u. c.)